

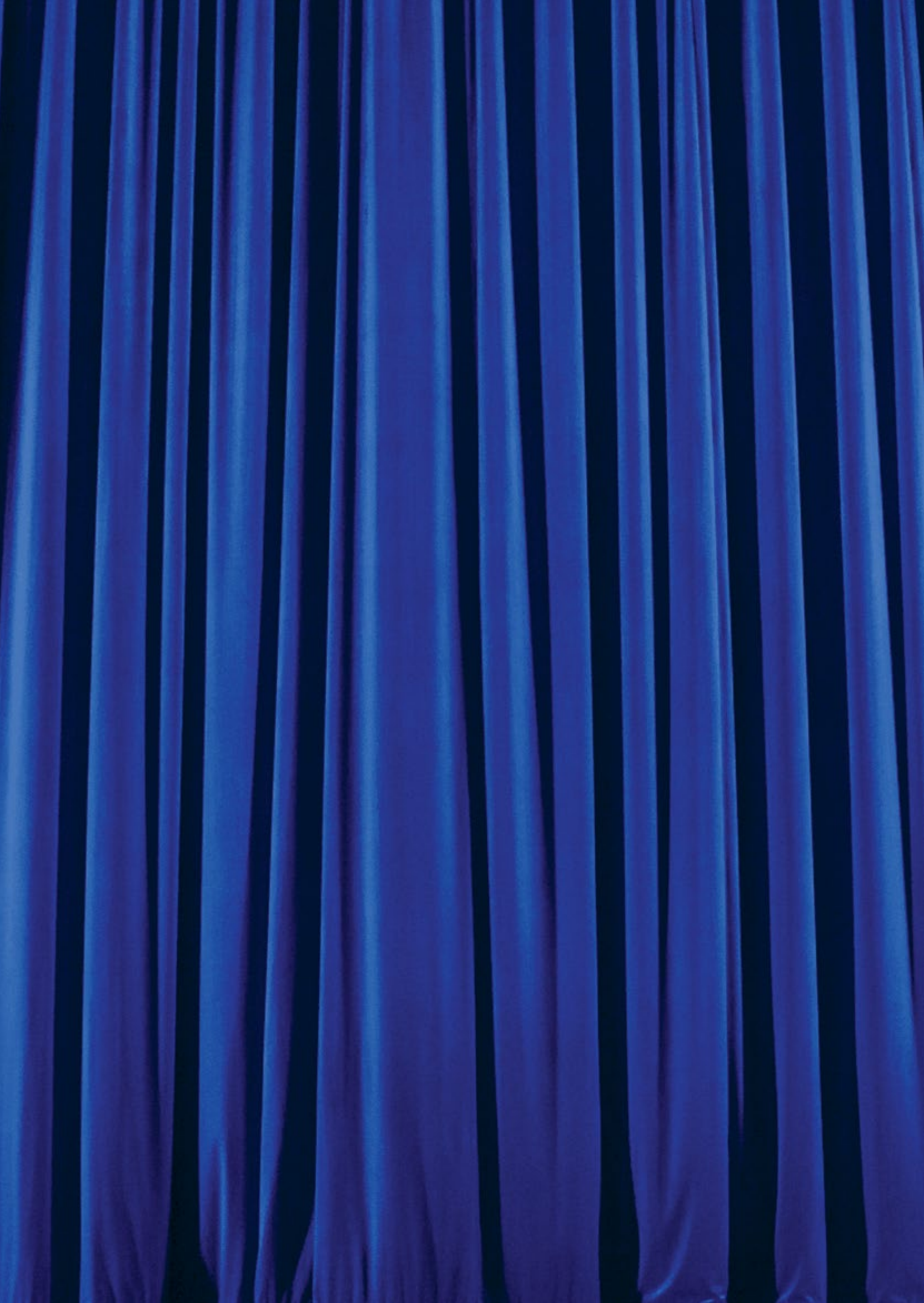
20
MGM
GODIŠNJI 19 ANNUAL
IZVEŠTAJ REPORT

60
1959 2019

SADRŽAJ

5	Reč predsednika
18	Reč generalnog
24	Bilansi
28	Proizvodna društva
42	Trgovinska društva
54	Zaposleni
61	Društvena odgovornost
63	Fondacija

Prethodno izdanje MGM reporta za 2018., pisano je nakon proslave jubilarnog 60. rođendana Metalca, 4. aprila 2019. godine i sasvim prirodno, odmah smo preneli sve najvažnije informacije i utiske koji su obeležili veliku svečanost. Nismo mogli pretpostaviti da će ovogodišnji izveštaj za 2019., koji pišemo s proleća 2020., potpuno potisnuti sećanje na taj veliki događaj, jer je svakodnevica u znaku vanrednog stanja zbog pandemije korona virusa.

Dakle, dok pišemo ovaj uvodnik, 10. aprila 2020., Srbija je već 25 dana u vanrednom stanju, sa sveobuhvatnim merama borbe protiv virusa. Policijski čas traje od 17 časova do zore. Korona virus je na današnji dan zvanično potvrđen kod 3.105 osoba. Hospitalizovano je 2.107. Umrlo je 71. Stanovništvo je u samoizolaciji. Živi se sa sloganom "Budi heroj, ostani kod kuće". Čitav svet je blokiran pandemijom. Najstrašnija je, ipak, situacija u Italiji, Španiji i USA.

Metalac je 10. aprila, radio smanjenim kapacitetima kako bi ispunio preuzete obaveze prema onima koji nisu otkazali porudžbine. Prodaja u svim kanalima je rapidno i značajno pala, radno vreme prodajnih objekata skraćeno, pojedine Metalčeve prodavnice zatvorene zbog odluka lokalnih samouprava, ili povećanog lokalnog rizika. Kao snabdevač robom najšire potrošnje, Metalac Proleter je potvrdio još jednom visok stepen organizovanosti, poslovne i društvene odgovornosti i, pre svega, spremnosti svih zaposlenih da budu na visini zadatka u potpuno vanrednoj situaciji. Danas, 10. aprila svi proizvodni radnici su poslati kući.

Kakav će biti poslovni ishod 2020. zabeležićemo narednog proleća, a sada smo samo želeli da ostane zapisan trenutak u kojem nastaje ovaj izveštaj o godini iza nas, koja iz ove perspektive zaista deluje daleko. Sve nadalje, biće retrospektiva 2019. Ono što je tu godinu obeležilo na početku, ovoga puta ćemo ostaviti za kraj.

STALA JE SRBIJA, STAO JE SVET, STAO JE I METALAC

Dragoljub Vukadinović
Predsednik Kompanije

Ovaj MGM Report izlazi u vremenu koje za Srbiju nije nikad bio teži od drugog svetskog rata. U Metalcu sam 46 godina, od kojih 31 godinu na njegovom čelu i ne pamtim da smo ikada bili bespomoćniji za bilo kakav poduhvat kojim bismo ublažili posledice ove krize po Kompaniju. Stala je Srbija, stao je svet i, praktično, stao je i Metalac. Ovo će potrajati sigurno 6 meseci, tri meseca totalnog prekida i tri meseca ograničenog kretanja i pokretanja proizvodnje i prodaje. Ako se ovaj „povoljni“ scenario ostvari, naše projekcije pokazuju da će kriza Metalac koštati 5 miliona eura, tj. 600 miliona dinara za podmirenje ograničenih plata i fiksnih troškova.

Kao i uvek do sada, moramo izdržati i verujem u snagu Metalca i njegovih zaposlenih da sve ovo možemo nadoknaditi u četvrtom kvartalu 2020. i u narednoj 2021. godini.

Uprava i top menadžment su saglasni da su dva osnovna zadatka koja se sada moraju preduzeti:

- Prvi je preduzeti sve mere prevencije i zaštite zaposlenih da se sačuva njihovo zdravlje od zaraze.
- Drugo je da se nikome ne daju sada otkazi i da teret nedostatka posla podelimo solidarno svi. Bilo bi nehumano i neljudski u otkazima tražiti rešenje i ljudima otežavati i ovako tešku situaciju.

Da se vratim na temu poslovanja u 2019. godini. Posmatrano iz ove perspektive ona je dobra, ali moramo biti realni i oceniti je sa četiri minus. Zašto? Zato što smo sve konce imali u našim rukama, ali pojedinci nisu odgovorili zadatku koji je bio pred njima.

Situacija koju sada imamo i greške koje smo imali u 2019. godini, lekcija je za sve i sada je treba izanalizirati i izvući pouke za budući rad.

Svim zaposlenima i njihovim porodicama, sada pre svega želim da iz ove situacije izadjemo zdravi sa snagom da nadoknadimo predanim radom u narednom periodu. Svim partnerima i svim korisnicima naših proizvoda i usluga želim takođe da u dobrom zdravlju dočekamo trenutak kada ćemo zajedničkim snagama uspešno graditi još čvršće odnose.

DRAGOLJUB VUKADINOVIĆ

Predsednik Metalac Grupe i predsednik NO Metalac

Prof. dr GORAN PITIĆ

Predsednik UO Societe General Banke

Prof. dr DRAGAN ĐURIČIN

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu,
zamenik predsednika NO Metalac

Prof. dr GORAN PETKOVIĆ

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu

PETAR GRUBOR

Managing Partner u PKF d.o.o. Beograd

Prof. dr DRAGAN LONČAR

redovni profesor Ekonomskog fakulteta
u Beogradu, savetnik predsednika
Nadzornog odbora od 2019.

15

ZAVISNIH
DRUŠTAVA

METALAC DANAS

IMS

KORPORATIVNI BREND
DECENIJE

IZVOZ U
40

ZEMALJA

220

VISOKO
OBRAZOVANIH

2.200

ZAPOSLENIH

3.000

POSLOVNIH
PARTNERA

120

MILIONA EURA
ZDRUŽENOG
PRIHODA

**PRIMER
DRUŠTVENE
ODGOVORNOSTI**

300

**HILJADA FANOVA
U REGIONU**

61

**GODINA
TRADICIJE**

685

**METALČEVIH
BEBE**

**6
MILIONA**

**KUPACA
GODIŠNJE**

600

**SPORTISTA U 6
METALČEVIH
KLUBOVA**

**JEDNA OD
NAJZDRAVIJIH
KOMPANIJA U
SRBIJI**

JEDNA OD
NAJPOŠTENIJIH
VLASNIČKIH
TRANSFORMACIJA
U SRBIJI

mladi i stručni kadrovi
standardizacija i upravljanje kvalitetom
diversifikacija programa
informatička podrška

konzistentan
menadžerski tim

investicioni
inženjering

SLOŽNA PORODICA

DIGITALNI MARKETING

društvene mreže

sistem vrednosti

društvena odgovornost

izvoz

Poslednje tri decenije Metalac a.d. predstavlja simbol strateški dobro vođene kompanije u Srbiji, koja održivo raste i razvija se. Metalac Grupa danas ima 15 zavisnih društava, sa sveukupno skoro 2.200 zaposlenih.

Svih pet proizvodnih društava, sa osam fabrika, nalazi se u Gornjem Milanovcu. Kor biznis kompanije je proizvodnja posuđa, a proizvodi i bojlere, sudopere, kompozitne materijale, kartonsku ambalažu, kao i delove za auto industriju. U Srbiji ima i pet trgovinskih društava, uključujući maloprodajni lanac sa 80 istoimenih specijalizovanih prodavnica u svim većim gradovima, kao i 45 prodavnica robe široke potrošnje u Gornjem Milanovcu i okruženju. Četiri trgovačka preduzeća sa sedištim u Moskvi, Kijevu, Zagrebu i Podgorici bave se prvenstveno plasmanom Metalčevih proizvoda. Svoje proizvode Metalac izvozi u skoro 40 zemalja sveta i spada u kompanije sa visokom partnerskom reputacijom. U 2019. godini ostvaren je ukupan združeni prihod od 120 miliona eura i neto dobit od 3,7 miliona.

Kompanija Metalac a.d. je javno akcionarsko društvo, čije su akcije kotirane na Standard listingu Beogradske berze, a berzanski analitičari ocenjuju da je reč o jednoj od najzdravijih srpskih kompanija.

Metalac ima Integrisan menadžment sistem kvaliteta i zaštite životne sredine. Takođe, svi eksterni auditi koji proveravaju elemente društvene odgovornosti a odnose se na upravljanje ljudskim resursima, ljudska prava, radnu praksu, zaštitu zdravlja i bezbednosti radnika, i sprovođenje zakona i zakonskih propisa u ovim oblastima – rezultirali su izuzetno pozitivnim izveštajima i potvrdili visoku reputaciju Kompanije.

Moralne i etičke norme su duboko ukoronjene u sistem vrednosti i principe rada Kompanije. Kompanija godišnje izdava 20-30% svog profita za ekološke projekte, edukacije zaposlenih, pospešivanje nataliteta, razvoj sporta u Gornjem Milanovcu i druge vidove društveno odgovornog poslovanja.

Kompanija je nosilac brojnih priznanja koja potvrđuju snagu brenda, kvalitet proizvoda, poslovnu izvrsnost i društvenu odgovornost. Samo u protekloj 2019. godini uručena su joj dva nacionalna i jedno međunarodno priznanje za projekat Fondacije Metalac „Za budućnost rastemo zajedno”.

ODBOR DIREKTORA Metalac Home Market

Dr Rajko Tepavac, predsednik

Prof. dr Dragan Stojković

Marko Šarenac, generalni direktor

ODBOR DIREKTORA Metalac Proleter

Jelena Luković, generalni direktor

Prof. dr Stevo Janošević, predsednik

Radmila Todosijević, dipl. ecc

KOMISIJA ZA REVIZIJU

Petar Grubor, dipl. ecc

Prof. dr Dragan Stojković, predsednik

Rosanda Petrović, dipl. ecc

ALEKSANDAR MARKOVIĆ

Generalni direktor Metalca a.d. i izvršni direktor za proizvodno-tehnička pitanja, ljudske resurse i IMS, i zakonski zastupnik društva

STOJAN SLOVIĆ

Izvršni direktor za prodaju i logistiku

RADMILA TRIFUNOVIĆ

Izvršni direktor za finansijske poslove i zakonski zastupnik društva

IO

izvršni odbor

GORAN MIJATOVIĆ

Izvršni direktor za nabavku, ekologiju i bezbednost na radu

VOJIN VUKADINOVIĆ

Izvršni direktor za razvoj, digitalne komunikacije, IT i marketing

Srbija BiH
Rusija Francuska

Slovenija Nemačka
Crna Gora

USA Hrvatska
Makedonija

Češka Ukrajina Bugarska
Finska Holandija

Španija Engleska Švajcarska
Portugalija Mađarska Italija

Austrija Izrael Švedska Kanada Japan Rumunija
Litvanija Tajland Uzbekistan Poljska
Belorusija Grčka
Egipat Malta Estonija Belgija

Oko 3.000 partnera na skoro
40 tržišta, centar su svih
aktivnosti kompanije Metalac jer
posredstvom njih naši proizvodi
stižu do krajnjih potrošača

Tržnica Banja Luka • Unitehna • Coca-Cola
• Delhaize • Mercator • DTL • Metro Cash &
Carry • DIS • Konzum • Grand Prom • Profas
• Kukuneš • Tehnomanija • Gers • Ross •
Muurla • Münder Email GmbH • Pengo •
Kockums • ARK Distribucion • Dexam Pilot
Moskva • KMV Hoztorg • Pitjagorsk • X5
• Posuda centar • Soping live • Akvatorija
tepla • Alpari - Vinjica • Bumerang – Harkov
• Tadano Faun GmbH • TRW KFZ Ausrüstung
GmbH • Saf - Holland GmbH • Ferdinand Bilstein
GmbH + Co. KG • Terberg Benschop B.V. • Pevec •
Eko • Mikom • Home • Aksa • Cmana • Marex trade • Plus
• Sara Priština • WIN WIN • W Fluks • Matis • Forma ideale
• Kips • Namos • Emmezeta • Biston Estonija • Epicentar
Ukrajina • Produktcoop • BIH • Civiparts • Prim - Vol Trade Kft •
Sincommerce • Saf - Holland GmbH • Rapidex Trade • Delmax • Nikom •
Sanel • Simplex • WestCar LLC • Autopartunivex • Dim trade
• Maksimedia • Kondor AS • Djulović • 8.novembar • Milošević • Nantes • Valdom • GMP
• Pobeda • Si Komerc • Mimaks • Triniti • Art trade • Građa komerc • 2. Decembar- Bar
• Adriatic • Liberama • Sam Cro Tedan • Merkur • Mercator tehnika • Voli Trade • Tehno
Max • Euro Tehnika MN • Okov • Kips • Cungu&Co Elektron Elkos • Jupiter – Smila GTD
- Zitomir • Posud De Lux • FOP Semenjihin Andrej • Mega Market • Epicentar • Rozetka •
Siljpo • Plantaže Crna Gora • Vimport • Würth • Trlić

Poslednjih 30 godina svi Metalčevi rukovodioci razvijali su se na istim načelima: poštovati fer plej i nikada ne postupati nečasno. Dobar menadžer je najpre čovek kome se veruje, prvo mu moraju verovati oni kojima rukovodi, a potom i oni sa kojima deli svakodnevicu na tržištu.

Produktivnost će biti ključni izazov

Godinu 2019. ćemo pamtiti kao godinu najvećeg ukupnog prihoda Metalca ikada, ali ne i kao godinu najboljeg rezultata. Ipak, pokazala nam je koje su naše interne slabosti, šta su nam snage i kakvi moraju biti pravci daljeg razvoja. Na različitim tržištima imali smo različite izazove i definitivno je jasno da ne smemo biti suviše zavisni od pojedinih kupaca niti od pojedinih tržišta.

Iako smo sebe videli kao dominantno proizvodnu kompaniju, naša trgovačka društva su potvrdila da trgovina postaje ozbiljan biznis Kompanije, koji je dugoročno održiv. Naši marketi, koji su nam u prošlosti uglavnom bili kanal za prodaju naših proizvoda, polako postaju snažan trgovački biznis sa sve kvalitetnijim performansama.

Ipak, ključni izazov dugoročnog opstanka i napretka jeste i biće produktivnost i kontrola troškova. Ako želimo da zadržimo i poboljšamo parametre

poslovanja, kako bi dugoročno bili uspešni, moramo se baviti produktivnošću na svim nivoima. Sve performanse, koje su 2019. godini beležile pad, imperativni su zadatak za svako pojedinačno društvo – da pronađe optimalni poslovni model u kome može postizati sve bolji rezultat. Nije cilj raditi po svaku cenu, već raditi efektivno i ostvariti zadate performanse, uz ozbiljne analize poslovanja.

Trenutak u kome ovo pišem zaista je atipičan po svemu. I ranije smo se suočavali sa krizama, ali su one ipak bile drugačije. Prvi put imamo krizu u kojoj je cela svetska ekonomija zaustavljena, a predviđanja kako će budućnost izgledati su krajnje neizvesna. Ipak, naša snaga i jeste u našoj fleksibilnosti, našoj sposobnosti da se prilagodimo različitim situacijama i izazovima, pa sam tako uveren da ćemo i ovu krizu iskoristiti da iz nje izađemo jači.

RAST PRIHODA PAD DOBITI COVID19: IZAZOV ZA 2020.

Metalac Grupa je 2019. godinu završila sa 120 miliona eura ukupnog združenog prihoda, skoro 3% iznad planiranog i skoro 7% iznad ostvarenja u 2018. Proizvodna društva u ukupnom prihodu učestvuju sa 35%, domaća trgovačka preduzeća sa 46% i ino trgovine sa 10%, dok su ostalo prihodi Metalac a.d.

Četvrtina ukupnog prihoda Grupe ostvarena je izvozom u četrdesetak zemalja sveta. Pritom je izvoz za oko 7% manji nego 2018., najviše zbog neostvarenja planova na tržištu Rusije i izostanka plasmana na Kosovo.

Nažalost, neto dobit od 3,7 miliona eura je daleko ispod planirane i 9% manja u odnosu na prethodnu godinu. Pad dobiti imala su pre svega proizvodna društva dok su trgovine uglavnom zabeležile rast. Pred menadžment svih zavisnih društava stavljen je ozbiljan imperativni zadatak da se u 2020. ostvari ukupan prihod od preko 121 milion eura uz bruto dobit od 6 miliona eura. Međutim, početak 2020., sa pandemijom korona virusa, rizikom recesije u svetskim razmerama i apsolutnim disbalansom svih bitnih parametara poslovanja, postavio je sasvim drugi zadatak – očuvanje likvidnosti i korporativnu odgovornost pre svega prema 2200 zaposlenih u Kompaniji. Optimizam zavisi samo od toga koliko će trajati kriza. U sistemskom riziku na koji nije moguće uticati, Metalac, kao i sve druge kompanije može da utiče samo na smanjenje njenih posledica.

„Profit je iluzija, novčani tok je činjenica”. Pozajmili smo ovu rečenicu imajući na umu da je gotovina provera poslovne stvarnosti. Zato se u finansijskim izveštajima Metalca najveći akcenat stavlja upravo na merenje novčanog toka, kao ključnog pokazatelja finasijskog zdravlja Kompanije. Tokom posmatranih pet godina dobit je uspešno pretvarana u gotovinu pa je zdrav novčani tok omogućio da Kompanija, na konsolidovanom nivou, ima odličan kreditni rejting AAA.

I dalje raste konsolidovani prihod

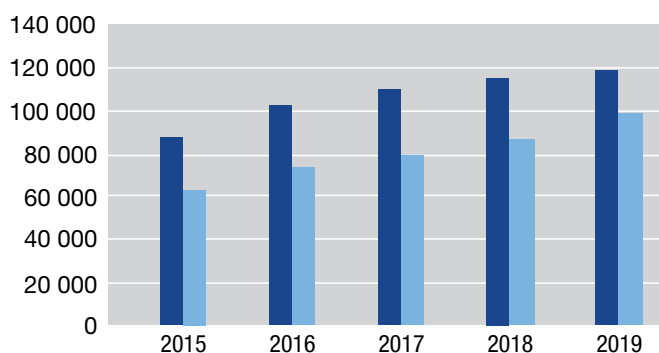
Poslovanje u 2019. godini je bilo stabilno u mikro i marko ekonomskom okruženju. Domaća valuta nije imala oscilacije u odnosu na prethodnu godinu. Za pozitivno poslovanje bilo je veoma značajno i to što je ruska rublja ojačala za 15%, a grivna za 18%. Američki dolar nije beležio značajne promene. I berza

strateških sirovina je bila stabilna. Ipak, takva povoljna situacija nije uticala na rast prihoda od 8%, već pre svega dobra godina za domaća trgovačka društva. Sa druge strane, na pad neto dobiti za 7% dominantno je uticalo poslovanje proizvodnih društava.

godina	2015	2016	2017	2018	2019
zduženi prihod	86 573	101 744	109 246	114 458	119 860
konsolidovani prihod	62 611	72 960	78 693	87 701	94 280
konsolidovana EBIT	3 776	4 968	5 138	4 510	4 352
konsolidovana EBITDA	5 269	6 797	7 063	6 904	6 943
konsolidovana bruto dobit	3 348	5 266	4 720	4 365	4 331
konsolidovana neto dobit	2 893	4 582	4 039	3 823	3 558

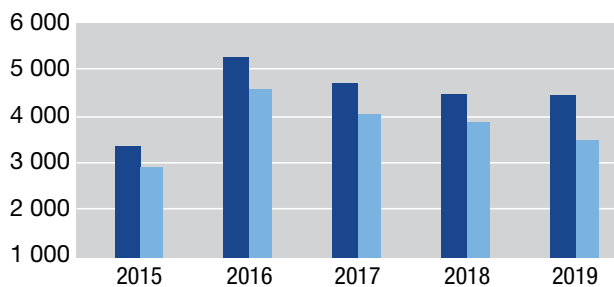
Zduženi i konsolidovani prihod u 000 eur

■ zduženi prihod
■ konsolidovani prihod

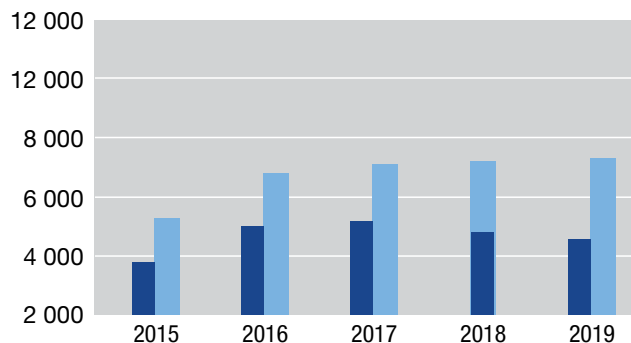
Konsolidovana bruto dobit i konsolidovana neto dobit u 000 eur

■ konsolidovana bruto dobit
■ konsolidovana neto dobit

Konsolidovana EBIT i konsolidovana EBITDA u 000 eur

■ konsolidovana EBIT
■ konsolidovana EBITDA

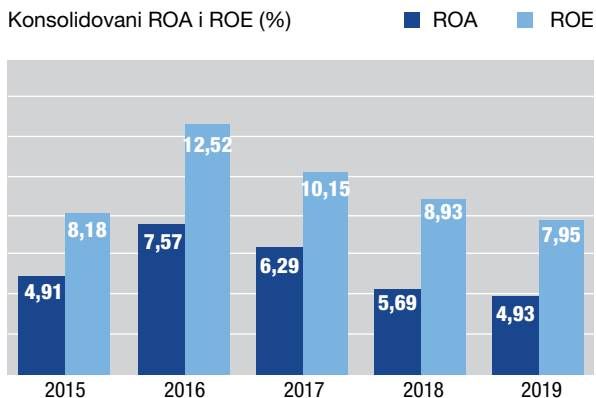
Tri godine sa rekordnim investicijama

Investiciona ulaganja u poslednje tri godine iznosila su 18 miliona eura i najveća su za tako kratak period. Sva društva unutar Metalac grupe su imala značajne investicije. Sveukupno, reč je o: kupovini imovine, biznisa, izgradnji novih maloprodajnih objekata, rekonstrukciji proizvodnih hala, nabavci nove opreme i modernizaciji postojeće. Takođe, značajan investicioni poduhvat, po prvi put za Metalac, bila je izgradnja stambeno poslovnog objekta vrednosti skoro četiri

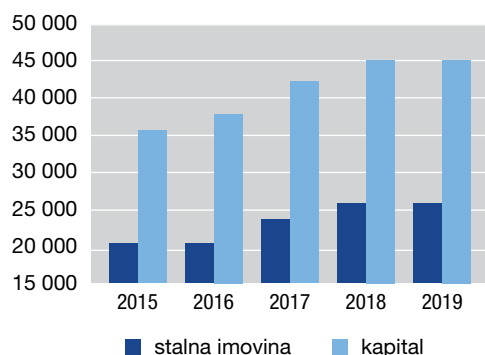
miliona eura. Bez obzira na tako velike investicije, u 2019. godini neki od pokazatelja profitabilnosti imaju trend pada. ROA i ROE su ispod vrednosti prethodne godine kao rezultat velikog rasta investicija i pada neto dobiti. Kako je stopa profitabilnosti sopstvenog kapitala kroz posmatrani period bila viša od stope profitabilnosti imovine, to se Kompaniji više isplatilo da koristi tuđi umesto sopstvenog kapitala.

u 000 eur					
godina	2015	2016	2017	2018	2019
stalna imovina	20 310	20 507	23 635	25 635	25 678
kapital	35 767	37 856	41 960	44 933	46 059
investicije	3 716	2 124	5 345	6 765	5 664

Konsolidovani ROA i ROE (%)

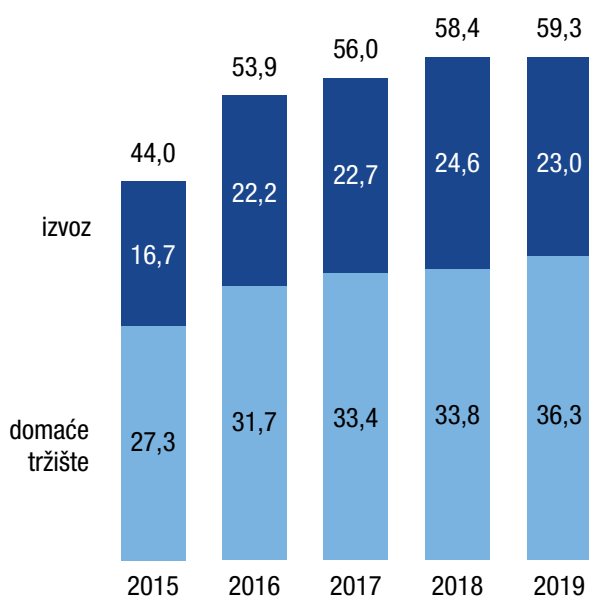
Konsolidovana stalna imovina i kapital u 000 eur

Pad izvoza u odnosu na istorijski maksimum

Kao izvozno orijentisana kompanija, Metalac je imao veliki gubitak u dva talasa svetske ekonomske krize. U istom periodu pad je zabeležen kako u izvozu tako i na domaćem tržištu. Posle takvih udaraca oporavak je dug i zahtevan. U 2019. godini pet proizvodnih društava, sa Metalac marketom i Metalac trejdom, ostvarili su 36,3 miliona eura prihoda od prodaje na domaćem tržištu. Sa druge strane, izvoz je imao pad i to za 7% u odnosu na istorijski izvozni maksimum, ostvaren 2018. godine.

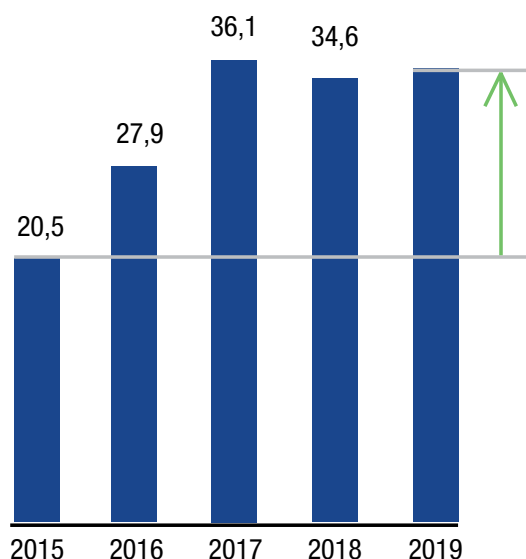
u 000 eur					
godina	2015	2016	2017	2018	2019
domaće tržište	27 279	31 696	33 375	33 753	36 300
izvoz	16 729	22 247	22 262	24 642	23 000

Zdravo i stabilno poslovanje garancija za investitore

Tržišna vrednost Kompanije, merena tržišnom kapitalizacijom, najbolji je indikator interesovanja investitora za ulaganjem u njene akcije. Zdravo i stabilno poslovanje Kompanije omogućilo je stabilnost postignutog nivoa tržišne kapitalizacije tokom perioda pre i posle svetskih kriza. Najveći rast je bio 2017. godine i to 38% u odnosu na godine pre krize, dok je 2019. godina zadržala isti nivo u odnosu na prethodnu. Takav trend potvrđuje da Kompanija ima potencijal za dalje investiranje i ulaganje u akcije.

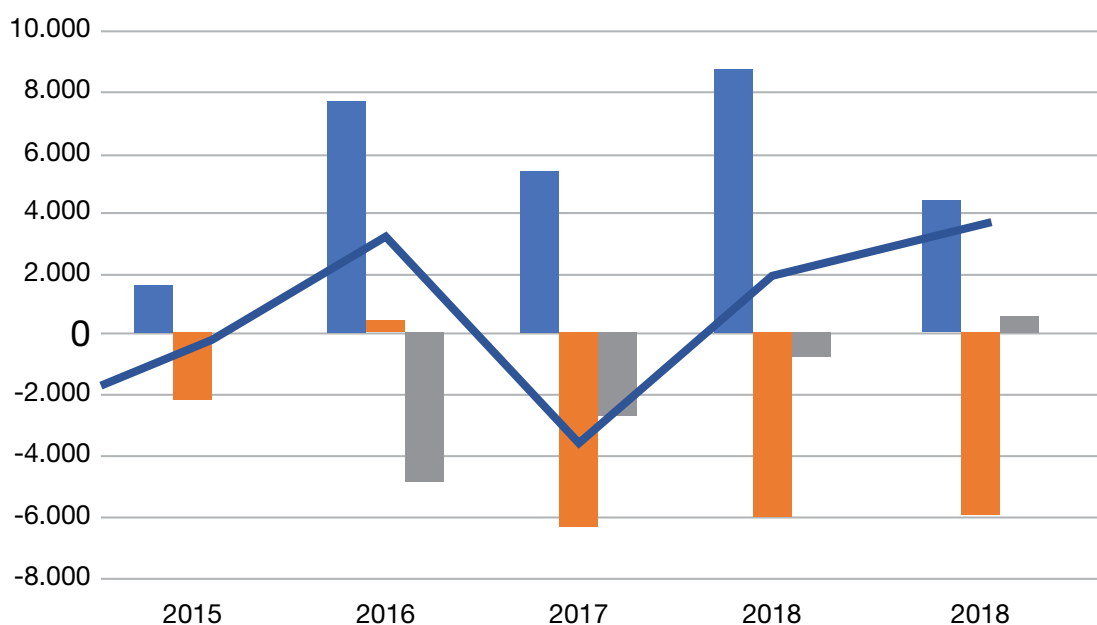
Tržišna kapitalizacija 2008-2018 u mil eura

u 000 eur

	2015	2016	2017	2018	2019
NNT iz posl. aktivnosti	1606	7665	5379	8104	4075
NNT iz inv. aktivnosti	-180	-83	-6271	-4621	-5963
NNT iz fin. aktivnosti	54	-4017	-2691	-1369	554
Gotovina na kraju perioda	5312	6611	3051	5104	3843

Konsolidovani NNT u 000 eur

■ NNT iz posl. aktivnosti ■ NNT iz inv. aktivnosti ■ NNT iz fin. aktivnosti — Gotovina na kraju perioda

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA • CONSOLIDATED BALANCE SHEET

U EUR

AKTIVA • ASSETS	31.12. 2019.	31.12. 2018.	%
Stalna imovina • Non-current assets	25.678.411	24.997.825	102,72
Nematerijalna ulaganja • Intangible assets	320.538	312.349	102,62
Zemljište i građevinski objekti • Land and buildings	13.144.490	12.815.645	102,57
Postrojenja i oprema • Plant and equipment	8.847.665	8.801.908	100,52
Investicione nekretnine • Investment property	2.552.414	2.621.406	97,37
Nekretnine i oprema u pripremi • Real estate and equipment under construction	539.897	269.183	200,57
Ulaganja na tuđim nekretninama • Investments in other real estate	49.516	48.369	102,37
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica • Participation in the capital of other legal entities	155.392	61.771	251,56
Ostala dugoročna potraživanja • Other long-term receivables	68.499	67.194	101,94
Obrtna imovina • Current assets	47.472.085	46.150.148	102,86
Zalihe • Inventories	23.940.888	22.039.205	108,63
Potraživanja • Accounts receivable	12.004.684	11.500.816	104,38
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak • Receivables for prepaid income tax	168.998	188.283	89,76
Kratkoročni finansijski plasmani • Short-term financial placements	6.765.941	6.468.358	104,60
Gotovinski ekvivalenti i gotovina • Cash and cash equivalents	3.854.845	5.164.288	74,64
Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja • Value added tax and prepayments	736.729	789.198	93,35
UKUPNA AKTIVA • TOTAL ASSETS	73.150.496	71.147.973	102,81
Vanbilansna aktiva • Off-balance sheet assets	2.448.186	1.858.774	131,71

PASIVA • LIABILITIES			
Kapital • Capital	46.058.780	43.415.952	106,09
Aksijski kapital • Share capital	20.817.601	20.711.606	100,51
Ostali kapital • Other capital	288.274	286.807	100,51
Otkupljene sopstvene akcije • Acquisition of treasury shares	(1.072.821)	(1.067.358)	100,51
Emisiona premija • Share premium	(294.533)	(293.034)	100,51
Rezerve • Reserves	1.524.388	1.516.626	100,51
Translacione rezerve • Translation reserves	176.414	160.354	110,02
Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti • Unrealized gains on securities	121.759	26.913	452,42
Aktuarski dobiti (gubici) • Actuarial gains	(520.500)	(517.849)	100,51
Neraspoređeni dobitak • Retained earnings	23.401.696	21.255.633	110,10
Kapital koji pripada većinskim vlasnicima • Majority interests	44.442.278	42.079.698	105,61
Manjinski interes • Minority interests	1.616.502	1.336.254	120,97
Dugoročna rezervisanja i obaveze • Long-term liabilities and provisions	7.817.749	7.760.413	100,74
Dugoročna rezervisanja • Long-term provisions	2.777.985	2.545.522	109,13
Dugoročni krediti • Long-term borrowings	5.039.764	5.214.891	96,64
Kratkoročne obaveze • Current liabilities	19.026.948	19.841.982	95,89
Kratkoročne finansijske obaveze • Short-term financial liabilities	5.929.385	3.983.084	148,86
Obaveze iz poslovanja • Accounts payable	9.840.645	12.515.428	78,63
Ostale kratkoročne obaveze • Other current liabilities	2.282.096	2.532.798	90,10
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja			
Obaveze po osnovu poreza na dobitak • Income tax payable	827.211	679.515	121,74
	147.611	131.157	112,55
Odložene poreske obaveze • Deferred tax liabilities	247.013	129.625	190,56
UKUPNA PASIVA • TOTAL EQUITY AND LIABILITIES	73.150.491	71.147.971	102,81
Vanbilansna pasiva • Off-balance-sheet items	2.448.186	1.858.774	131,71

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA • CONSOLIDATED INCOME STATEMENT

U EUR

	31.12.2019.	31.12.2018.	%
POSLOVNI PRIHODI • OPERATING INCOME	91.966.480	84.507.624	108,83
Prihodi od prodaje na domaćem tržištu • Revenue from domestic sales	63.428.826	53.959.082	117,55
Prihodi od prodaje na inostranom tržištu • Revenues from sales on foreign markets	26.162.984	28.359.014	92,26
Prihodi od prodaje • Sales revenues	89.591.810	82.318.096	108,84
Ostali poslovni prihodi • Other operating income	2.374.670	2.189.528	108,46
POSLOVNI RASHODI • OPERATING EXPENSES	87.614.595	79.997.691	109,52
Nabavna vrednost prodate robe • Cost of goods sold	38.647.769	32.808.848	117,80
Prihodi od aktiviranja učinaka • Own-work capitalized	(196.565)	(269.414)	72,96
Povećanje zaliha učinaka • Increase in inventories	(297.601)	(639.621)	46,53
Smanjenje zaliha učinaka • Decrease in inventories	162.728	222.674	73,08
Troškovi materijala i energije • Materials and energy	19.340.519	20.157.595	95,95
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi • Staff costs	19.488.152	18.693.685	104,25
Troškovi amortizacije • Depreciation, amortization and provisions	2.551.347	2.393.787	106,58
Ostala dugoročna rezervisanja • Other long-term provisions	602.820	367.814	163,89
Ostali poslovni rashodi • Other operating expenses	7.315.426	6.262.323	116,82
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK) • OPERATING PROFIT/(LOSS)	4.351.885	4.509.933	96,50
FINANSIJSKI PRIHODI • FINANCE INCOME	1.595.173	1.443.153	110,53
FINANSIJSKI RASHODI • FINANCE EXPENSES	652.430	1.162.122	56,14
OSTALI PRIHODI • OTHER INCOME	719.443	750.087	95,91
OSTALI RASHODI • OTHER EXPENSES	1.683.151	1.175.811	143,15
DOBITAK/(GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA NET PROFIT/(LOSS) ATTRIBUTABLE TO:	4.330.920	4.365.240	99,21
POREZ NA DOBITAK • INCOME TAXES			
Poreski rashod perioda • Equity holders of the parent company	(769.112)	(681.601)	112,84
Odloženi poreski prihod (rashod) perioda • Minority shareholders	(3.436)	139.712	-2,46
NETO DOBITAK • NET PROFIT:	3.558.372	3.823.351	93,07

125 GODINA BEOGRADSKE BERZE

„Želja nam je da privreda Srbije ekonomski jača, kako bi i berza, koja je neraskidivo povezana sa privredom zemlje, prosperirala” – rekao je Dragoljub Vukadinović, predsednik Metalac grupe.

Skup povodom jubileja Beogradske berze okupio je sredinom decembra 2019. u Jugoslovenskoj kinoteci u Beogradu veliki broj zvanica, među kojima su bili predstavnici Vlade, Narodne banke Srbije, ministarstava, finansijskih institucija. Prisutnima su se na Svečanoj akademiji obratili Dragana Stanić, viceguverner NBS, Siniša Krneta, sadašnji direktor Beogradske berze, Branislav Ćosić, prvi direktor Beogradske berze i Dragoljub Vukadinović, predsednik Metalac grupe. Naime, kompanija Metalac je bila jedan od prvih klijenta Beogradske berze nakon obnove rada 1989. Godine - najpre kroz trgovanje kratkoročnim hartijama od vrednosti preduzeća, potom kupovinom obveznica stare devizne štednje u ime akcionara a zatim i uključenjem akcija Metalca na tržište berze.

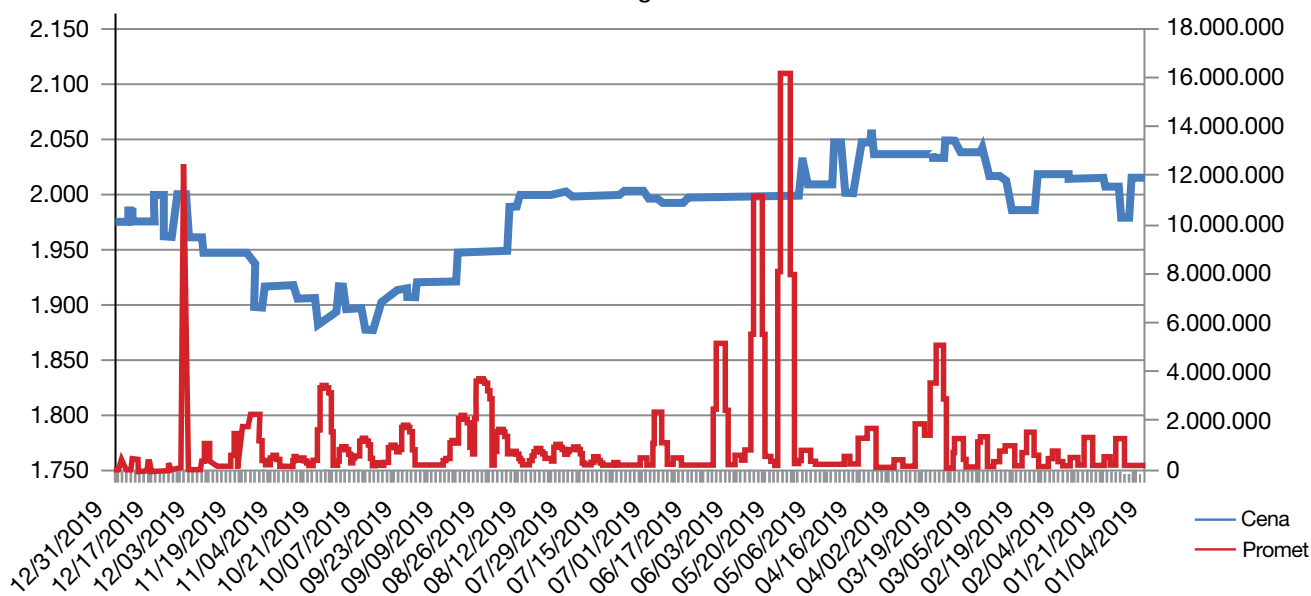
– Berza je ogledalo sveta u kom posluje, i dok postoje primeri razvijenih berzi u nerazvijenim ekonomijama, istovremeno ne postoje i primeri razvijenih ekonomija bez razvijenih berzi – izjavio je Siniša Krneta, direktor Beogradske berze.

Akcijski kapital Metalca a.d. iskazan je u 2.040.000 običnih akcija nominalne vrednosti 1.200 dinara. Obračunska vrednost akcije sa stanjem na dan 31.12.2019. godine iznosila je 1.647,53 dinara, a na isti dan prethodne godine 1.587,04 dinara. Tržišna kapitalizacija na dan 31.12.2019. godine iznosila je 4.033.080.000 dinara, a na isti dan 2018. godine 4.088.160.000 dinara.

Pokazatelji

		31.12.2019.	31.12.2018.
dobit po akciji	EPS	135,64	133,13
cena u odnosu na dobit	P/E	14,57	15,32
cena u odnosu na knjig.vrednost	P/B	1,20	1,26
prinos na akciji kapital	ROE	8,23%	8,38%
Promet (br. akcija)		53.270	71.599
Vrednost prometa (din)		106.041.420	145.322.146
Prosečna cena (din)		1.990	2.029

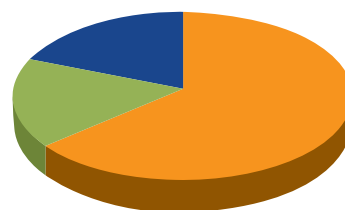
CENA I PROMET AKCIJA
- u 2019. godini -

Akcijama Kompanije trguje se u okviru Standard Listinga Beogradske berze, metodom preovlađujuće cene. Najviša cena po kojoj se trgovalo u 2019. godini postignuta je 21. marta i iznosila je 2.090 dinara, najniža cena zabeležena je 03. oktobra i iznosila je 1.880 dinara, dok je najveći dnevni promet ostvaren 15. maja kada je istrgovano 8.020 akcija po ceni od 2.000 dinara.

Na osnovu odluke skupštine donete na redovnoj sednici održanoj dana 24. aprila 2019. godine o raspodeli dobiti Metalca a.d. iskazanoj na dan 31.12.2018. godine, u 2019. godini isplaćena je dividenda akcionarima u bruto iznosu od 85,00 dinara po akciji.

STRUKTURA VLASNIŠTVA	31.12.2019.	31.12.2018.
Vlasništvo fizičkih lica	1.256.600 - 61.60 %	1.277.534 - 62.22 %
Vlasništvo pravnih lica	428.503 - 21.00 %	418.380 - 20.51 %
Zbirni - kastodi račun	354.897 - 17.40 %	344.086 - 16.87 %
TOTAL	2.040.000 - 100%	2.040.000 - 100%

31.12.2019.

Proizvodna društva

Pet proizvodnih društava Metalac Grupe ostvarilo je u 2019. godini 42 miliona eura ukupnog prihoda i 2,1 milion eura neto dobiti. Učešće proizvodnih društava u ukupnom združenom prihodu Kompanije je 35%. Planovi nisu ispunjeni, a ostvarenje je par procenata ispod dostignuća u 2018. godini. Izuzetak su Metalac FAD i Metalac inko, ali nedovoljno jer je za ukupan uspeh presudan kor biznis kompanije Metalac posuđe, na koji se odnosi preko 60% planiranih prihoda i preko 75% planirane dobiti svih proizvodnih društava. Ipak, važno je da su sva proizvodna društva i u 2019. značajno investirala u obnavljanje opreme i unapređenje svih procesa.

THINK
OUTSIDE
THE BOX

STOJAN SLOVIĆ
direktor • director
Metalac posuđe

PREDRAG LAZOVIĆ
direktor • director
Metalac print

MARINA JEVTIĆ
direktor • director
Metalac bojler

GORAN MIJATOVIĆ
direktor • director
Metalac Fad

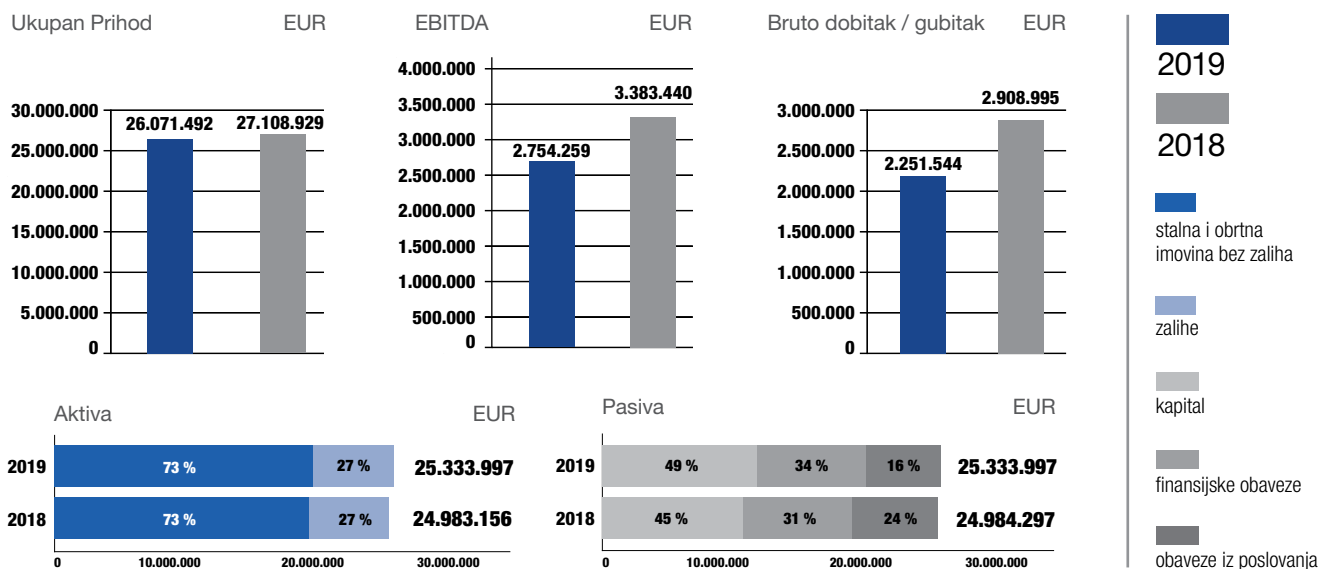

VLADAN STOJKOVIĆ
direktor • director
Metalac inko

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
0%	+16%	+1%	0%	-4%
23,1	26,8	27,1	27,11	26,07

Stojan Slović, direktor društva
Tamara Đurović, komercijalni direktor
Milan Filipović, tehnički direktor

Ukupni prihod u milionima eura

Za unapređenje proizvodnje i uslova rada 1,6 miliona eura

Sa 26 miliona eura ukupnog prihoda najveće Metalčevo preduzeće je zabeležilo pad od 4% i značajno manju dobit u odnosu na 2018. Nemogućnost uticaja na izostanak plasmana za Rusiju delimično nadomeštena rastom prodaje u Srbiji i izvoza u Ameriku, Francusku i Finsku. Uspešni kobrending projekti sa brendovima: Avon, Jakobs kafa, Podravka, Henkel, Frikom, Nestle.

U 2019. Metalac posuđe je imalo 9% veću realizaciju na domaćem tržištu i 12% manji izvoz u odnosu na prethodnu godinu. Više od 2/3 realizacije odnosi se na tržište Srbije i regiona, gde se posuđe dominantno prodaje pod brendom Metalac. Plasman su i ovog puta obeležile akcije unapređenja prodaje, ali ne kao ranijih godina. Pažnje vredni bili su kobrending projekti sprovedeni sa brendovima: Avon, Jakobs kafa, Podravka, Henkel, Frikom, Nestle, Alfa plam.

Značajan je i rast prodaje kroz sopstveni maloprodajni lanac Metalac, koji inače dominantno učestvuje u prodaji posuđa na domaćem tržištu, ali i na tržištu Crne Gore. Sa druge strane, beleži se pad realizacije preko velikih sistema, gde je sve manje prostora za redovan asortiman na non-food policama u njihovim prodajnim lancima. U svakom slučaju, i Srbija i deo tržišta ExYU, zabeležili su rast, a posebno Hrvatska i Slovenija. Optimizam takođe donosi rast realizacije na tržištima Francuske, Engleske i Španije, a posebno Amerike i Finske gde je zabeležena rekordna godina.

- Dobro je što smo u 2019. godini na tržište izbacili širok spektar novih dekora kojima smo prevazišli nezadovoljstvo partnera na ExYU zbog prošlogodišnjeg nedostatka robe. To nam je rezultiralo uspehom pre svega u BIH, Hrvatskoj i Sloveniji. Ali, izostanak prometa na pojedinim izvoznim tržištima, a posebno Rusiji, bio je nenadoknadiv. Ipak, veoma je važno što smo ušli u ozbiljan investicioni ciklus koji će doneti rezultate u narednim godinama – rekao je direktor Stojan Slović. Naime, u 2019. godini je realizovano, ili ugovoreno oko 1,6 miliona eura investicija u opremu, alate i objekte. Najveće su bile rekonstrukcija i opremanje pogona alatnice, zatim zgrade održavanja i pogona mašinske obrade lima.

Medju najvećim investicijama je i transfer linija koja je omogućila potpuno automatsko izvlačenje lončića 6-12cm sa jednim radnikom u smeni. Sa rubilicom, čija doprema se očekuje nakon završetka vanrednog stanja, imaćemo potpuno automatsku proizvodnju najsitnijeg asortimana.

Zahvaljujući novim CNC automatima za operaciju drukovanja džezvi povećava se kapacitet i kvalitet svakog komada, uz znatno humanije uslove rada. U 2020. stiže i hidraulična presa od 500t koja može da radi sve velike pozicije za posuđe i bojlere, tj. sve velike litraže. Bezbednost na radu značajno je povećana i nabavkom tri potpuno nove ekscentar prese od 63

tone, koje su zamenile stare mašine.

Standardizacija procesa, kontinualna poboljšanja i smanjenje svih vrsta rasipanja u proizvodnji postali su redovna praksa kroz usvojene Kaizen i Lean metode i principe.

Na sajmovima u Frankfurtu, Splitu i Amsterdamu

Kao proizvođač koji izvozi 70% svoje proizvodnje posuđa, Metalac je prisutan na internacionalnim sajmovima već 40 godina. Od 2018. počeo je da izlaže na „Gastro“ sajmovima u Splitu i sajmu proizvođača PL-ova u Amsterdamu

Kao i unazad skoro 40 godina, Metalac posuđe je na najvećem evropskom sajmu robe široke potrošnje „Ambiente fair Frankfurt“ u februaru predstavilo najnoviju ponudu, prikazanu kroz više od 45 setova i 25 novih dekora, kao i nove linije namenjene HoReCa korisnicima i nove linije inox posuđa.

Skoro u isto vreme, u saradnji sa našim trgovačkim preduzećem Metalac home market iz Zagreba, predstavljen je asortiman za profesionalnu upotrebu na Sajmu gastronomije i turizma „Adriatic Gastro show“ u Splitu. Bio je to drugi nastup, kojim su nastavljene aktivnosti pozicioniranja Metalac posuđa u HoReCa segmentu. Takođe, sa ciljem da obezbedi punu uposlenost kapaciteta, Metalac je maja 2019. drugu godinu zaredom nastupio na sajmu PL-ova u Amsterdamu.

Najviše ocene i od Diznija

Svih pet proveranih aspekata funkcionisanja sistema kvaliteta u Metalac posuđu su na najvišem nivou – potvrdila je još jedna eksterna provera, urađena avgusta 2019. po nalogu Diznija, čiju licencu naš proizvođač koristi od 2013. godine. Metalac posuđe je dobilo najviše ocene za sistem upravljanja, uticaj na životnu sredinu, bezbednost na radu, sistem zdravstvene zaštite, uslove rada i nadoknadu za rad. Auditor nije imao nijednu primedbu za neusaglašenost.

Kao kompanija koja izvozi u oko 40 zemalja sveta Metalac je naviknut na eksterne audite ovog tipa, koji su izuzetno značajni za opštu reputaciju. Svi dosadašnji eksterni auditi kojima su kupci poslednjih godina proveravali aspekte društvene odgovornosti, kako bi sa većom sigurnošću upravljali rizicima vezanim za kvalitet i pouzdanost svojih partnera – svrstali su Metalac posuđe u vrh poželjnih dobavljača, sa najvišim „A“ rejtingom.

Na facebook konkursu prva nagrada Tamari Petrovski

„Zakuvaj svoj dizajn“ za 2020.

I u 2019. Metalac posuđe je, u saradnji sa sektorom Marketinga i Metalac digitalom, organizovalo facebook nagradni konkurs „Zakuvaj svoj dizajn“, sa ciljem da osveži ponudu dekora za 2020. Od preko 250 prispelih radova, nagrađena su 4 idejna rešenja. Prvo mesto pripalo je Tamari Petrovski iz Jabuke, za rad „Priroda stvara mi oblikujemo“. Drugonagrađena

je Jelena Savić iz Beograda za rad „Veselo povrće“. Treća nagrada je pripala Edini Hadžić iz Sarajeva za rad „Cherry blossom“. Jedinu specijalnu nagradu je poneo Momčilo Ninković iz Subotice za idejno rešenje „Wave“. Svi nagrađeni radovi bili su izloženi na sajmu Ambiente u Frankfurtu u februaru, zajedno sa brojnim dekorima koje su kreirali Metalčevi dizajneri.

Šesti put najbolji u kategoriji, odlučili potrošači

U okviru kampanje "Moj izbor 2019" Metalac posuđe je još jednom pobednik kategorije Oprema za domaćinstvo. Ovu kampanju, devetu godinu zaredom, organizuje udruženje "Moja Srbija", uz

podršku potpredsednice Vlade Republike Srbije i Grada Beograda, a Metalac posuđe je 6. put bilo pobednik kategorije. Ovog puta u konkurenciji je bilo 930 domaćih proizvoda i brendova u 27 kategorija.

Promene navika potrošača i potencijal za rast prodaje posuđa

U drugoj polovini 2019. sprovedeno je kompleksno eksterno istraživanje tržišta sa ciljem da se stekne uvid u promene navika potrošača u Srbiji i utvrdi pozicioniranost Metalca i njegovih proizvoda kao i potencijal za rast kroz Metalčev maloprodajni lanac.

Kvalitativno istraživanje je obuhvatilo etnografske posete i store check, dok se kvantitativni deo istraživanja odnosio na anketiranje reprezentativnog uzorka ispitanika, conjoint i gap analizu pojedinih područja.

Istraživanje je potvrdilo niz pretpostavki kad je reč o promenama navika potrošača, ali i ukazalo na manje očekivane pojave, kao i na pravce promena u razvoju odnosa sa kupcima, a posledično i u proizvodnji kao

i u promenama u tržišnom nastupu. Zbog toga je početkom 2020. godine rad na obradi svih podataka nastavljen kroz uključivanje 30-ak menadžera i stručnjaka sa ciljem značajne mobilizacije na ovom projektu.

Novoformirani timovi za nekoliko oblasti, uz konsultantsku ulogu profesora dr Gorana Petkovića i Dragana Stojkovića, nalaze se pred zadatkom osmišljavanja novih strategija tržišnog nastupa. Menadžment kompanije Metalac će kroz ovaj proces raditi na tome da se uspostavi ka kupcima usmerena organizacija i usaglašena prodajna strategija za različite kanale.

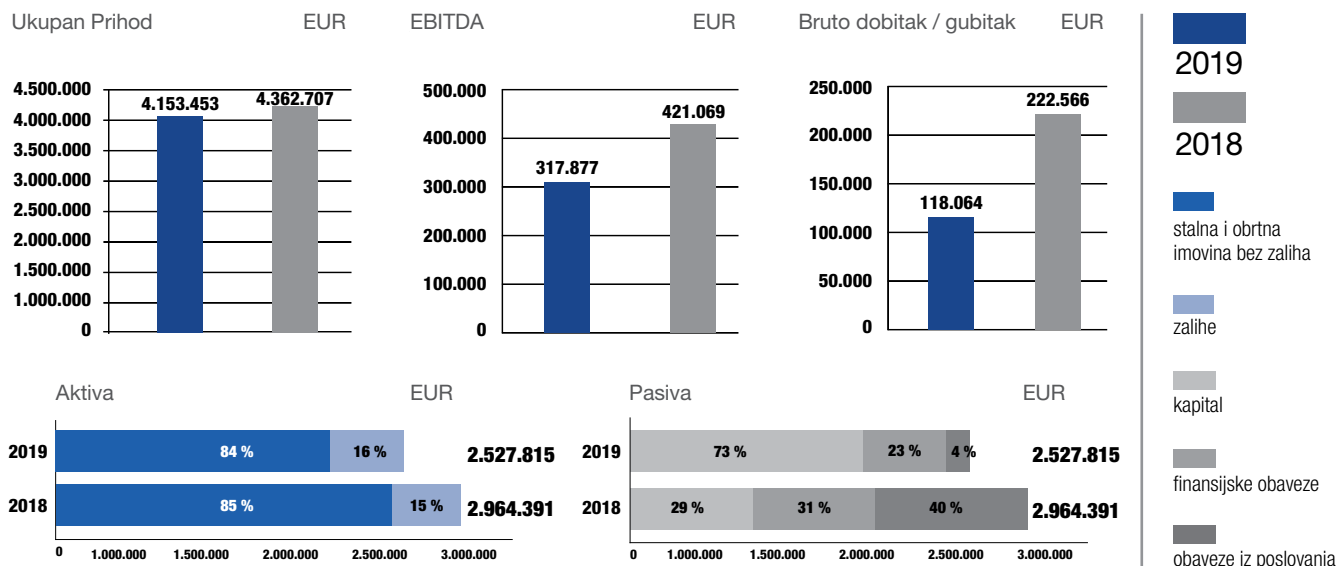

Zovu ih prodajnom silom. Svakako su najofanzivniji na terenu.
Komerčijalni direktori i šefovi prodaje i nabavke

Predrag Lazović, direktor društva
Vesna Polomac Lazić, komercijalni direktor
Veljko Vukadinović, tehnički direktor

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+4%	+17%	+12%	+15%	-5%
2,9	3,4	3,8	4,36	4,15

Ukupan prihod u milionima eura

Metalac print delio sudbinu posuđa

Sa 4,2 miliona eura ukupnog prihoda, Metalac print je godinu završio 5% ispod prošlogodišnjeg ostvarenja jer su izostale očekivane narudžbine ambalaže i dekor preslikača od najvećeg internog kupca Metalac posuđa. Posledice na dobit su još veće. Prodaja eksternim kupcima rasla 7%

Eksterno tržište donelo je Metalac printu u 2019. godini skoro 60% ukupne realizacije, uz 7% rasta u odnosu na prethodnu godinu. Pritom je sve veće učešće profitabilnije ofset ambalaže, što je i strateško opredeljenje našeg preduzeća. Ali, sve to nije bilo dovoljno da nadomesti očekivanu internu realizaciju. Poremetile su je manje potrebe najvećeg kupca Metalac Posuđa, usled nedovoljnog plasmana na rusko tržište. Ovaj nedostatak odrazio se u Metalac printu podjednako na realizaciju ambalaže i proizvodnju dekor preslikača.

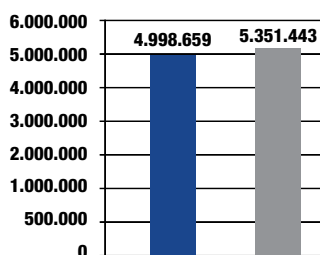
Inače, pogon kartonske ambalaže isporučio je u 2019. godini više od 11 miliona jedinica, dok su dizajn studio i tehnologija izrade preslikača osvojili 163 nova dekora, od čega je 83 lansirano u redovnu proizvodnju

Što se investicija tiče, Metalac print je nabavio opremu za brzu izradu malih serija transportne ambalaže, a sa ciljem unapređenja radnih uslova instalirana je lokalna ventilacija u pogonu preslikača. Stalno unapređenje bezbednosti zaposlenih donelo je ovom preduzeću u 2019. i Povelju za bezbednost na radu „28. april“ u kategoriji kompanija do 250 zaposlenih.

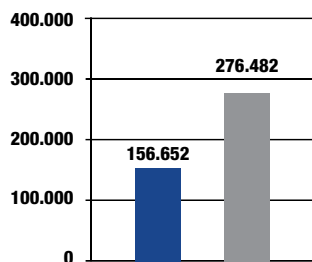
2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+2%	+13%	+22%	-3%	-7%
4,0	4,5	5,5	5,3	5,0

Ukupan prihod u milionima eura

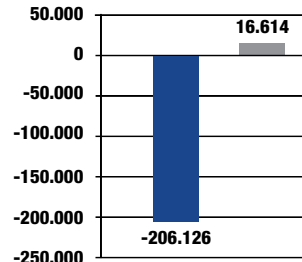
Ukupan prihod EUR

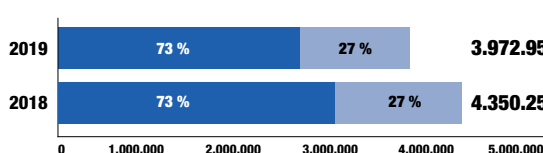
EBITDA EUR

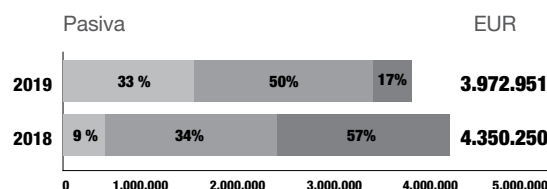
Bruto dobitak / gubitak EUR

Aktiva

Pasiva

2019

2018

stalna i obrtna imovina bez zaliha

zalihe

kapital

finansijske obaveze

obaveze iz poslovanja

Očekivanja na ruskom tržištu se nisu ispunila

Uprkos rastu plasmana na svim tržištima ExYU, Metalac bojler nije uspeo da nadomesti izostanak očekivanog izvoza u Rusiju i potpuni prekid plasmana na Kosovo zbog blokade granice. Ukupan prihod u 2019. je 6% manji u odnosu na prethodnu godinu, uz veliki pad dobiti. Početkom 2020. za novog direktora postavljena Marina Jevtić, dosadašnji komercijalni direktor Metalac FAD-a

Sa pet miliona eura ukupnog prihoda, Metalac bojler je u 2019. bio značajno ispod plana, i sa lošim ukupnim rezultatom. Sa ciljem da se promeni pristup rešavanju problema za novog direktora je početkom 2020. postavljena Marina Jevtić, dosadašnji komercijalni direktor u Metalac FAD-u. Za očekivati je da će dosadašnje značajno ulaganje u novu opremu doneti benefite, kako u racionalizaciji troškova, tako i u fleksibilnosti proizvodnje, njenom kvalitetu i produktivnosti. Drugo, Metalac bojler je i u 2019. nastavio sa predstavljanjem na sajmu Aquaterm u Moskvi i Sajmu gradjevine u Beogradu. Na oba sajma predstavljen je celokupan asortiman bojlera od 5 do

300 litara. U Moskvi je poseban akcenat bio na ponudi velikih litraža od 100 do 200 litara sa opcijom bočnog grejača za kupce iz segmenta grejanja iz Rusije, Kazahstana i Dagestana. Što se Sajma gradjevine u Beogradu tiče, akcenat je bio na redizajniranim i novim modelima bojlera sa suvim grejačem, kao i bojlera velikih litraža sa inox kazanom i izolacijom koja obezbedjuje veću energetska efikasnost.

Osim standardnih sertifikata za kvalitet i zaštitu životne sredine, naše preduzeće je 2019. sertifikovano i po BSCI standardu tj. inicijativi za društvenu usklađenost poslovanja, čime je dodatno podiglo svoje kompetencije i konkurentnost.

Robotizacija procesa

Imperativ je ubrzati transfer znanja

Moramo da učimo jedni od drugih, da delimo i znanja i probleme, kako bismo brže sustizali napredni industrijski svet – rekla je Vidosava Vida Džagić, pomoćnik direktora Privredne komore Beograd, otvarajući prvu radionicu na temu “Primena industrijskih robota u procesu automatizacije proizvodnih procesa”, održanu krajem oktobra u Kompaniji Metalac.

Za više od 50 inženjera, direktora i vlasnika uglavnom malih i srednjih preduzeća iz Beograda, Kragujevca, Valjeva, Kraljeva, Gornjeg Milanovca, Čačka, Požege i Užica tema nije bila nova – ali potreba da razmene znanja i iskustva je bila očigledna.

Polazeći od uvida koje je donelo istraživanje Ekonomskog fakulteta i PKS na temu Industrija 4.0. – najveća potreba u automatizaciji proizvodnih procesa jeste naći lakši i jeftiniji put do novih znanja i novih veština. Sve sa ciljem da se ostvari kontinuirano unapređenje kvaliteta uz smanjenje troškova i praćenje performansi u realnom vremenu.

Upravo zato su Komora glavnog grada i Mašinski fakultet iz Beograda u Metalcu započeli seriju radionica koje će biti posvećene automatizaciji proizvodnih procesa, a prva je bila posvećena metalском kompleksu. I dok su ukupna ponuda

robota, prednosti i nedostaci u praksi bili poprilično poznati, interesovanje je posebno privukao aspekt njihove implementacije i integracije u proizvodni proces.

Opšti utisak je da naše inženjere i privrednike intrigira pre svega planiranje automatizacije i nalaženje rešenja za male serije uz veliku fleksibilnost, što je jedan od najčešćih izazova sa kojima su realno suočeni poslednjih godina. Između evidentnog odliva radne snage i činjenice da je za mnoge procese ona još uvek jeftinija od investicije u robote sa jedne strane, i imperativa kvaliteta, rasta produktivnosti i smanjenja troškova, sa druge strane – jasno je da struka i vlasnici kapitala itekako imaju o čemu da razgovaraju.

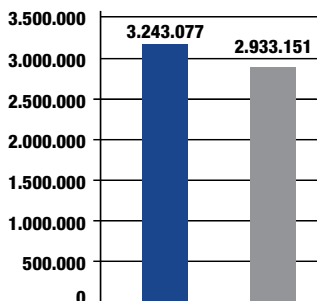
Primerima prakse iz Metalca, skup je otvorio generalni direktor Metalca Aleksandar Marković.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+6%	0%	+11%	-2%	+11%
2,7	2,7	3	2,9	3,24

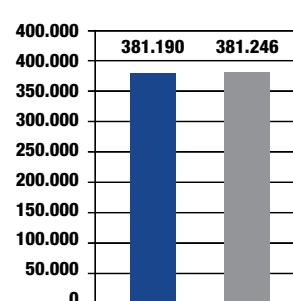
Vladan Stojković, direktor društva
Darko Ponjavić, komercijalni direktor
Bojan Mijatović, tehnički direktor

Ukupan prihod u milionima eura

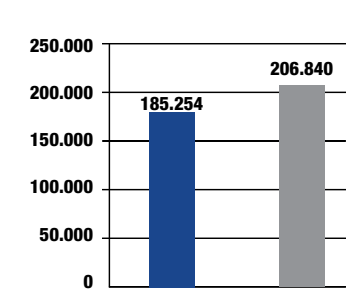
Ukupan Prihod EUR

EBITDA EUR

Bruto dobitak / gubitak EUR

2019

2018

stalna i obrtna
imovina bez zaliha

zalihe

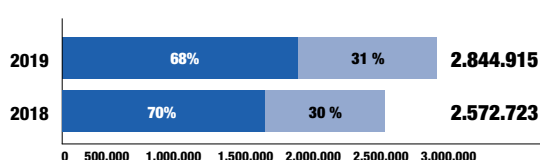
kapital

finansijske obaveze

obaveze iz poslovanja

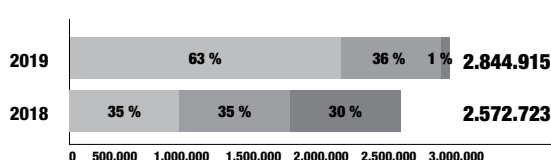
Aktiva

EUR

Pasiva

EUR

Novi kupci doneli rast izvoza za 50%

Novi ino kupci presudno doprineli rastu ukupnog prihoda za preko 10%, mada, usled neophodnih ulaganja, nije ostvarena i planirana dobit. Sredinom godine proizvodni prostor proširen za 1000 m². U narednoj godini još 700 000 eura investicija u proizvodnju livenih polimera

Protekla 2019. u Metalac Inku će najviše biti zapamćena po značajnom rastu izvoza, zahvaljujući novim kupcima i proširenju saradnje sa postojećim na tržištima BiH i Hrvatske. Značajan je bio rast i na tržištima Mađarske, Estonije i Nemačke, a sveukupno skoro 50% u odnosu na prethodnu godinu. To je uticalo da ukupan prihod od 3,24 miliona eura, bude 10,6% iznad ostvarenja u 2018.

Kapitalnim se smatra i početak saradnje sa kompanijom Knief iz Nemačke na programu gotovih proizvoda od livenih polimera. Značaj ovog aranžmana potvrđuje i ozbiljno investiranje u opremu i alate za izradu sanitarnog programa i pratećeg aksesoara za

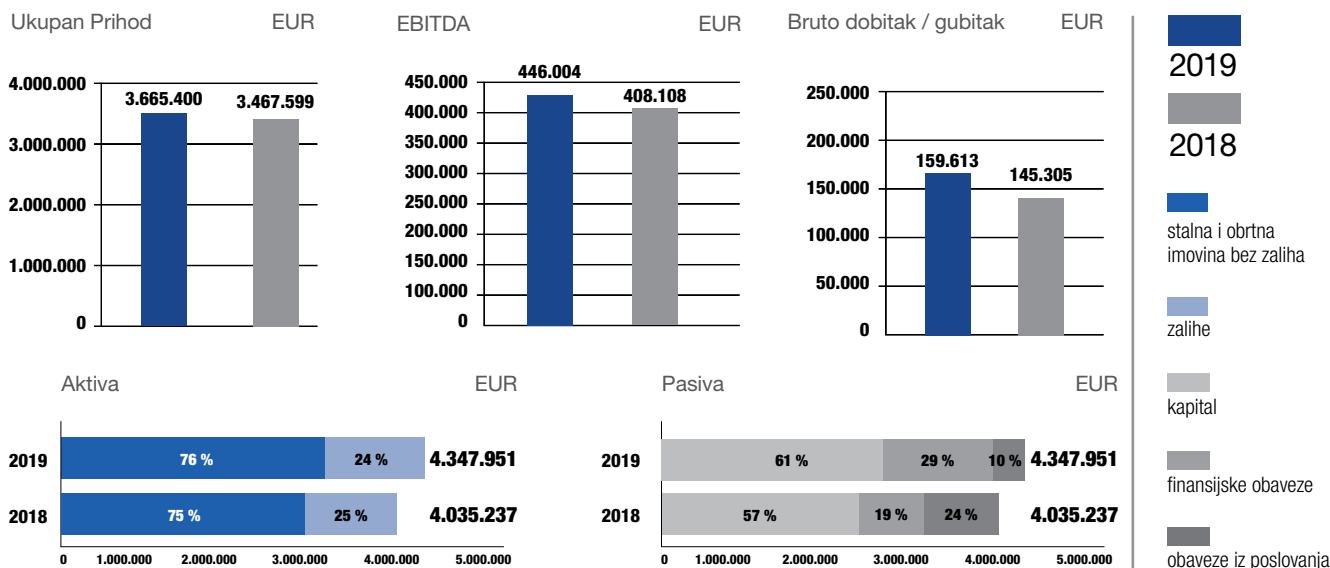
kupatila, kao i proširenje proizvodnog prostora sa dodatnih 1000 m². Sasvim logičan je bio planirani rast prihoda od skoro 30% u 2020. godini, kao i novih 700 000 eura investicija u opremu i alate kako bi se ostvarilo planirano. A šta će od svega biti realizovano, znaće se ipak tek po okončanju krize izazvane korona virusom.

Direktor Metalac Inka Vladan Stojković veoma značajnim smatra i prvi nastup na sajmu „Living kitchen“ u Kelnu početkom 2019. godine, kada su uspostavili kontakti sa velikim brojem potencijalnih kupaca. Sa nekima od njih u 2019. su realizovane i prve isporuke.

2016.	2017.	2018.	2019.
/	0%	+17%	+6%
2,95	2,96	3,47	3,67

Ukupan prihod u milionima eura

Goran Mijatović, direktor društva
Marina Jevtić, komercijalni direktor
Goran Lučić, tehnički direktor

Potreban još veći rast da isprati neophodne investicije

Nakon prvih deset veoma uspešnih meseci, poslednja dva meseca 2019. donela strah od recesije i smanjenu tražnju. Ipak, godina završena sa oko 3,7 miliona eura ukupnog prihoda, uz 6% rasta i skoro 10% veću dobit. Za modernizaciju opreme skoro 700 000 eura, a još 200 000 preduzeće očekuje od Razvojne agencije Srbije kao prvorangirani u konkurenciji 20 odličnih firmi.

I pored neočekivanog korigovanja prodajnih naloga u poslednjem kvartalu, Metalac FAD je u 2019. godini zabeležio rast izvoza za oko 9%, dok je prodaja na domaćem tržištu imala pad. Ipak, direktor Goran Mijatović smatra da je najvažnije održavanje trenda ukupnog rasta iz godine u godinu. Naime, imajući na umu stanje u kome je ovo preduzeće bilo kada je 2015. prešlo u vlasništvo Metalca i napore da se povрати poverenje i iznova pozicionira na tržištu, prosečan rast od 10% godišnje je relativno prihvatljiv, ali još uvek nedovoljan jer su ulaganja svih ovih godina izuzetno visoka.

Promet sa novim kupcima nije bio na nivou očekivanog. Njihovo učešće u ukupnoj realizaciji je svega oko 3%. Ipak, vredno je pomena da je Metalac FAD u 2019.

započeo saradnju sa partnerima u Ukrajini i Izraelu, a krajem godine oživela je komunikacija sa još jednim potencijalnim kupcem u prvoj ugradnji, sa kojim je u toku odobravanje uzoraka za serijsku proizvodnju.

Inače, što završenim što započetim investicijama od oko 700 000 eura, Metalac FAD je u 2019. godini fokusirao pre svega aspekte koji utiču na stabilnost proizvodnje, kvalitet, povećanje efikasnosti i racionalizaciju troškova. Dodatnih 200 000 eura podrške za nabavku opreme i rekonstrukciju objekata očekuje od Razvojne agencije Srbije, i to kao prvonagrađjeni u konkurenciji 20 firmi za program subvencionisanja domaćih kompanija za ulazak u lance snabdevanja multinacionalnih kompanija.

DESET TRGOVINSKIH DRUŠTAVA

Photo by
Fabio Bracht
on Unsplash

U portfoliju Metalac Grupe je 10 trgovinskih preduzeća – šest na domaćem i četiri na inostranom tržištu. U Srbiji, sa sedištem u Gornjem Milanovcu, posluju: Metalac Market, Metalac Trade, Metalac Proleter i Metalac Digital. U Beogradu je Metpor, a u Novom Sadu Metalac Home Market. Četiri Metalčeva preduzeća u inostranstvu bave se pretežno prodajom proizvoda matične kuće. To su Metrot u Moskvi, Metalac Ukraina u Kijevu, Metalac Home Market u Zagrebu i Metalac Market u Podgorici. Istorija Metalčevih trgovačkih društava počinje 1996., kada su otvorene prve specijalizovane prodavnice u Čačku i Gornjem Milanovcu. Sa druge strane, najmlađe preduzeće Metalac Digital osnovano 2017. godine, bavi se unapređenjem i rastom internet prodaje i upravljanjem komunikacijom na društvenim mrežama u regionu. Učešće svih trgovinskih preduzeća u ukupnom prihodu Metalac Grupe u 2019. godini bilo je 56%, a više od trećine ukupnih prihoda svih trgovinskih društava odnosi se na Metalac Proleter. Inače, sva trgovinska društva, izuzev preduzeća u Moskvi i Kijevu, imala su uglavnom dvocifren rast ukupnih prihoda, a većina i značajan rast dobiti.

MALOPRODAJNI LANAC METALAC VAŽNA KONKURENTSKA PREDNOST

Svoju prvu prodavnicu u Srbiji Metalac je otvorio pre 24 godine. Danas ima specijalizovani maloprodajni lanac sa 92 prodavnice, od kojih 79 u Srbiji, 12 u Crnoj Gori i, od decembra 2018. svoju prvu prodavnicu u Zagrebu u Hrvatskoj. Sa ciljem što efikasnijeg pozicioniranja na različitim tržištima, ovim maloprodajnim lancem upravljaju Metalčeva zavisna društva u Gornjem Milanovcu, Novom Sadu, Podgorici i Zagrebu, sva pod imenom Metalac Market i Metalac Home -market. Osim proizvoda pod brendom Metalac i trgovačkom markom Sigma, lanac Metalčevih prodavnica uveliko je prepoznatljiv po širokoj ponudi predmeta za kuću, uključujući i male kućne aparate i belu tehniku drugih poznatih proizvođača.

Oko trećine združenog ukupnog prihoda Metalac Grupe, donose upravo ova preduzeća. Pritom, maloprodajni lanac Metalac predstavlja važnu konkurentsku prednost kao najistureniji promotor proizvodnog asortimana Metalca i lakmus zadovoljstva i očekivanja krajnjih korisnika.

Direktori trgovinskih društava Metalac grupe

JELENA LUKOVIĆ
Metalac Proleter a.d.

JEVREM ANĐELIĆ
Metalac Home Market a.d.

DAMIR PEHRAT
Metalac market

JELENA MIJATOVIĆ
Metalac digital

DRAGAN TOMIĆ
Metalac trade

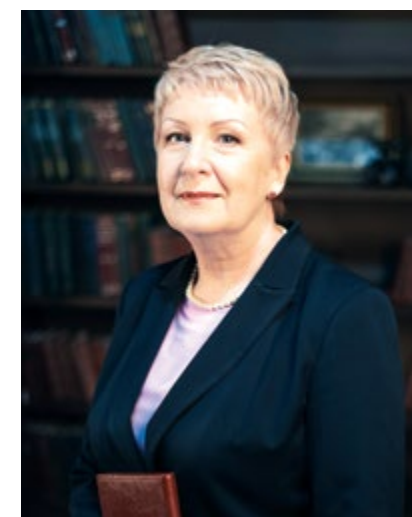
SANJA DAŠIĆ
Metalac market Podgorica

MILAN VUJOVIĆ
Metrot

MARIJA ERDELJIĆ
Metalac Home Market

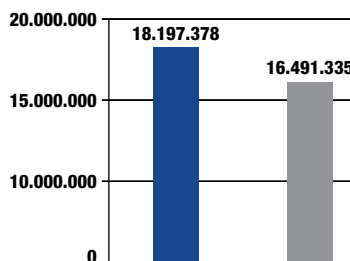

**TATJANA NIKOLAEVNA
EREMENKO**
Metalac Ukrajina

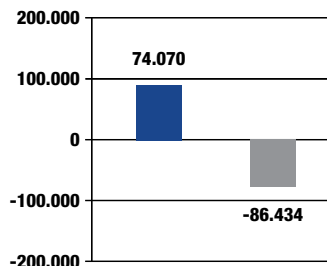
2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+19%	+11%	+10%	+3%	+10%
13,1	14,6	16,0	16,5	18,2

Ukupan prihod u milionima eura

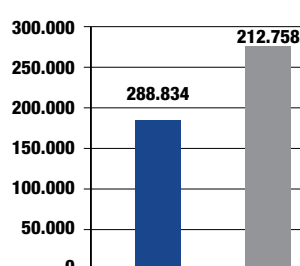
Ukupan Prihod EUR

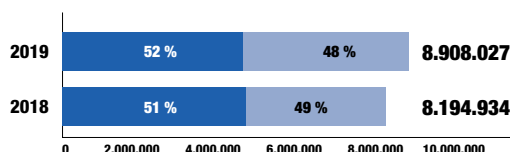
EBITDA EUR

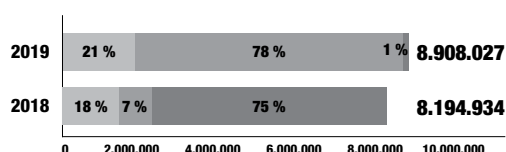
Bruto dobitak / gubitak EUR

Aktiva EUR

Pasiva EUR

2019

2018

stalna i obrtna imovina bez zaliha

zalihe

kapital

finansijske obaveze

obaveze iz poslovanja

I prihod i dobit sa dvocifrenim rastom

Metalac market u 2019. zabeležio 10% rasta ukupnog prihoda i značajno veću dobit. Posredstvom 54 prodavnice realizovano oko 70 akcija unapređenja prodaje. Nastavljeno renoviranje prodavnica, ili preseljenje u veće objekte. Obezbeđen znatno veći prostor za centralni magacin

Sa više od 18,2 miliona eura ukupnog prihoda u 2019. godini Metalac market beleži dvocifren rast prodaje i RUC-a u odnosu na 2018. i to na istom broju maloprodajnih objekata. Dakle, realno značajno bolja godina od prethodne pa je takav i poslovni rezultat. Ovakvom ishodu pomoglo je i oko 70 marketinški proračunskih akcija unapređenja prodaje, na nacionalnom i lokalnom nivou. Prodaja proizvoda iz Metalčevog portfolija je veća za oko 9%. Za ukupnu efikasnost važno je bilo preseljenje magacina u znatno veći prostor bivše Konfekcije Rudnik, kao i prethodno preseljenje niza prodavnica na bolje lokacije i u veće prostore, uz širu ponudu i moderniju opremu.

Direktor Metalac marketa Damir Pehrat posebno

ističe značajan napredak u saradnji novosadskog i milanovačkog trgovinskog preduzeća na jačanju pozicioniranosti maloprodajnog lanca Metalac, koji danas ima ukupno 80 prodavnica širom Srbije. Zajednički se planiraju skoro sve aktivnosti unapređenja prodaje, dalje približavanje u vizuelnom identitetu, nastupi kod većine dobavljača isl.

U narednoj godini nastavlja se preuređenje i opremanje još 10 objekata, dok će Beograd, uz sadašnjih osam, dobiti još jednu do dve prodavnice. Nastavljaju se i aktivnosti unapređenja prodaje preko internet prodavnice koja je u 2019. godini ostvarila rast od 80% u odnosu na isti period prošle godine.

U objekte nekadašnje konfekcije najpre preseljeni magacini marketa i trejda

U 2019. godini u vlasništvo Metalca prešlo je 18.000 kvadrata proizvodnog, skladišnog i poslovnog prostora i 6 hektara zemlje nekadašnje MK Rudnik, koje je Kompanija izlicitirala sa 1,3 miliona eura sredinom decembra 2018. U novi prostor znatno veći i uslovnije kvadrature preseljen je najpre magacin Metalac marketa, a u novembru i oba magacina Metalac trejda. Obe firme ovo preseljenje

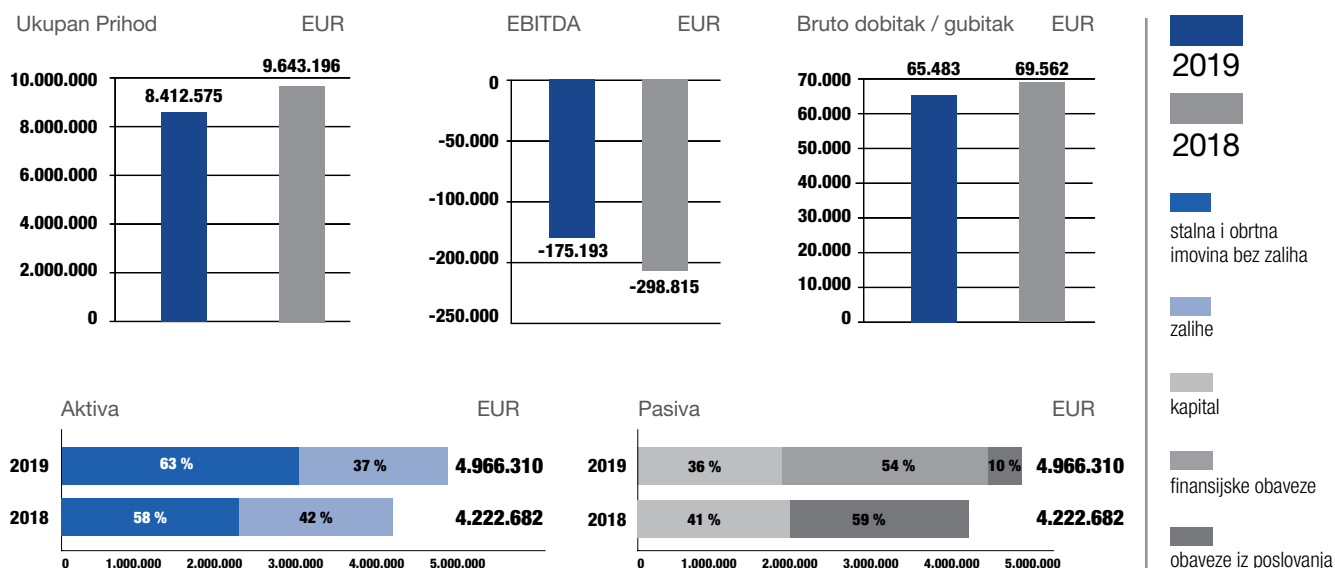
smatraju izuzetno značajnim jer podiže efikasnost isporuke i smanjuje troškove logistike.

U toku 2020. godine planirano je ulaganje od oko 500 000 eura u adaptaciju upravne zgrade, u koju će se preseliti i svi zaposleni ova dva preduzeća, čime će sveukupna operativnost i poslovanje biti podignuti na viši nivo.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+1%	+24%	+8%	-12%	+13%
7,2	8,9	9,6	8,4	9,5

Ukupan prihod u milionima eura

Jevrem Anđelić, generalni direktor društva
Sanja Vukotić, komercijalni direktor

I preduzeće u Novom Sadu sa dvocifrenim rastom

Najviše je rastao promet u maloprodajnom lancu Metalac na području Vojvodine i to 22%, dok je u kanalu veleprodaje plasman skoro svih programa na nivou planiranog. Otvorena je još jedna prodavnica u Novom Sadu. Od 1. oktobra na mesto generalnog direktora preduzeća u Novom Sadu postavljen je dosadašnji komercijalni direktor Jevrem Anđelić, dok je dugogodišnji prvi čovek Marko Šarenac postavljen za savetnika.

Sa oko 9,5 miliona eura ukupnog prihoda i Metalac home market u Novom Sadu je značajno premašio planirano i zabeležio 13% rasta u odnosu na 2018. godinu, uz takođe dvocifren rast dobiti. U strukturi prihoda najveće i stalno rastuće učešće ima maloprodaja sa 25 prodavnica. Inače, 35% ukupnog prometa, preduzeće u Vojvodini ostvaruje na Metalčevom proizvodnom asortimanu.

Konstantno unapređenje objekata i veća marketinška aktivnost u tesnoj saradnji sa Metalac marketom, dali su odlične efekte u kanalu maloprodaje, gde je promet porastao 22%. Nasuprot tome, generalni

direktor Jevrem Anđelić osim rasta režijskih troškova, kao najveći problem ističe fluktuaciju zaposlenih i pronalaženje kvalitetnog kadra, kako za poslove u logistici, tako i kad je reč o trgovcima.

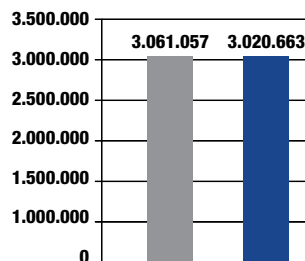
Metalac home market se i u 2019. godini u kontinuitetu bavio boljim opremanjem i zaštitom objekata, kao i unapređenjem svih aspekata logistike i distribucije. Značajne investicije planirane su i za 2020. kao i uvođenje WMS programa, a nastaviće se i sa unapređenjem postojećih softvera, u cilju veće automatizacije procesa i efikasne prodaje.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+1%	+16%	+3%	+1%	+1%
2,5	2,9	3	3	3

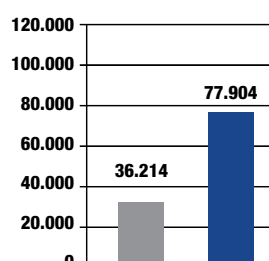
Ukupan prihod u milionima eura

Sanja Dašić, direktor društva

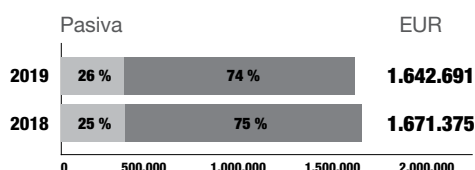
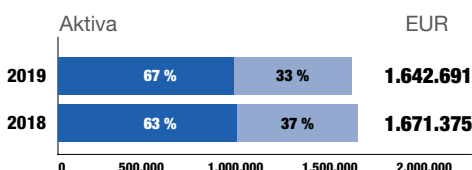
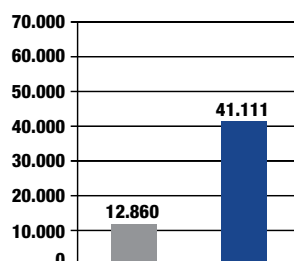
Ukupan Prihod EUR

EBITDA EUR

Bruto dobitak / gubitak EUR

2019

2018

stalna i obrtna imovina bez zaliha

zalihe

kapital

finansijske obaveze

obaveze iz poslovanja

Modernizacija lanca u Crnoj Gori

Sa nešto više od 1% rasta ukupnog prihoda ali manjom dobiti nego prethodne godine i preduzeće u Podgorici je pred novim izazovima. Sa početkom pandemije, sve prodavnice prestale su sa radom u martu 2020.

Sa neznatno iznad tri miliona eura ukupnog prihoda, preduzeće Metalac market u Crnoj Gori zabeležilo je jedan posto rasta. U strukturi prihoda najveće je učešće maloprodaje koja posredstvom 12 istoimenih prodavnica donose 66% prihoda. Godinu je ipak pomogao rast veleprodaje od 9%, jer je maloprodaja imala 5% pada usled podbačaja tri prodavnice, od kojih je jedna zbog nerentabilnosti zatvorena.

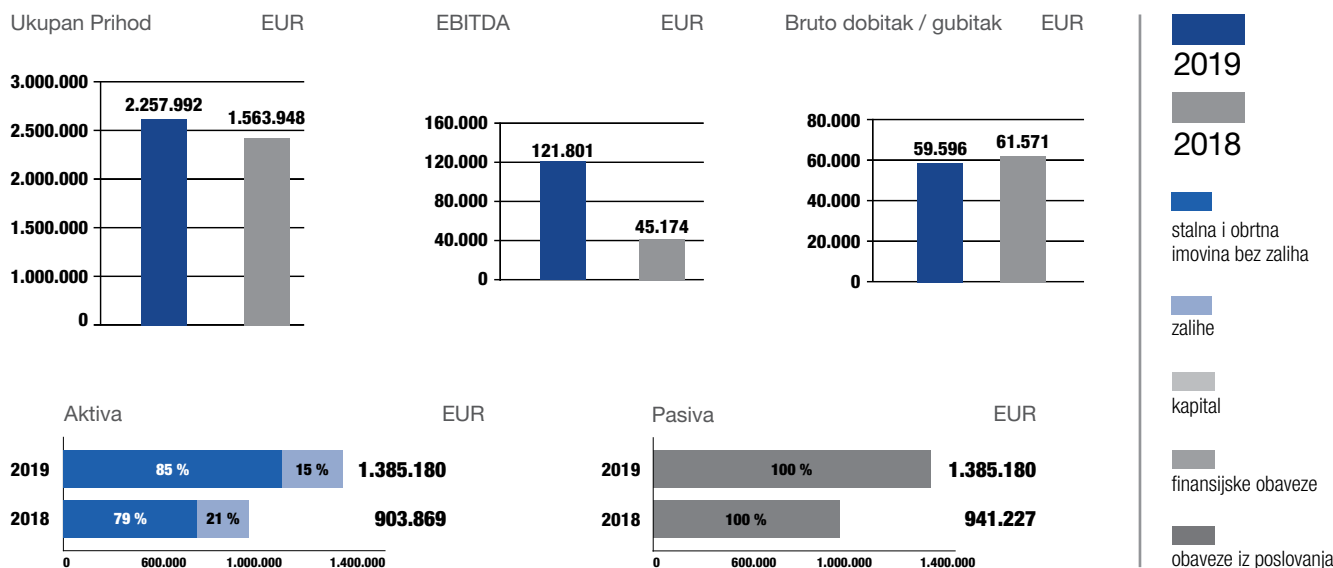
Posebna pažnja u 2019. posvećena je unificiranju i unapređenju izgleda i ponude svih prodavnica, uz širenje ponude za sve kategorije kupaca. Sa tim ciljem promenjena je lokacija prodavnice Metalac u Budvi, što je rezultiralo i boljim rezultatima, a otvorena

je i nova luksuzna prodavnica u tržnom centru u Nikšiću na 115 m². Osim toga Metalac market je u Sutorini (Herceg Novi) uredio veliku postavku na 100 m² u okviru Tehnomaxa.

Direktorka Sanja Dašić očekuje da će početak rada internet prodavnice u 2020. godini doprineti ne toliko većoj prodaji koliko ukupnom informisanju o ponudi što će imati efekte na rast prodaje u prodavnicama na terenu. Ona je takođe najavila otvaranje još prodavnica u Podgorici koja ima potencijala za rast prodaje, ali realno je teško predvideti dalji tok, imajući na umu da su sa početkom pandemije, sredinom marta sve prodavnice prestale sa radom.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
-31%	0%	-20%	+18%	+55%
0,85	0,85	0,68	0,80	1,24

Ukupan prihod u milionima eura

Veliki skok preduzeća u Zagrebu

Sa 1,23 miliona eura ukupnog prihoda ostvarenog na hrvatskom tržištu, preduzeće Metalac Home-market je 2019. završilo sa rastom od čak 55%. Godinu obeležilo širenje ponude, lojaliti akcije i uspešan početak prve Metalčeve prodavnice u Zagrebu. U 2020. Metalac Home-market kreće i sa sopstvenom internet prodavnicom.

Rast ukupnog prihoda za čak 55% u odnosu na 2018. direktorka preduzeća u Zagrebu Marija Erdeljić pripisuje pre svega tesnoj i uspešnoj saradnji sa Metalčevim proizvodnim društvima, koja je valorizovana kroz veću prodaju velikim kupcima, kao i kobrending akciju sa Frankom i lojaliti akciju sa lancem NTL. Takođe, prva godina iskustva sa prvom prodavnicom Metalac na tržištu Hrvatske pokazala je da prostora za širenje ima, ne samo za nove objekte već i za značajno širi asortiman Metalčevih proizvoda. Izazov će biti i otvaranje sopstvene internet prodavnice u 2020., kojom će se Metalac home market lakše približiti potrošačima u Hrvatskoj.

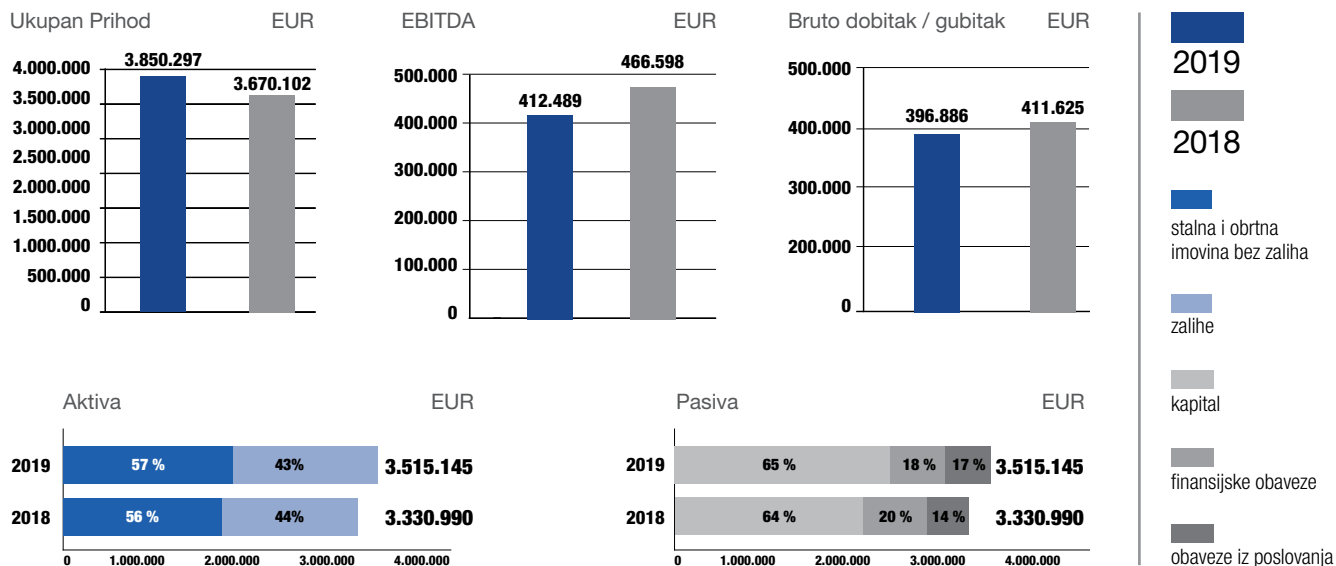
Metalac Home-market je u februaru ponovo izlagao na sajmu Adriatic Gastro Show. Izvršnoj poseti doprinela je i činjenica da su, zbog opasnosti od virusa, mnogi ritejleri odustali od posete sajmu u Frankfurtu, ali su zato iskoristili priliku da isprate ponudu sajma u Splitu.

Podsećamo, Hrvatska je jedno od najizazovnijih tržišta sa najvećim potencijalom za naš kor biznis, ali je i najteža za pozicioniranje. Zato trend rasta, širenje ponude, začetak Metalčeve maloprodajne mreže i najava internet prodavnice na ovom tržištu, predstavljaju ozbiljan iskorak.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+7%	+3%	+1%	+3%	+5%
3,43	3,52	3,55	3,67	3,85

Ukupan prihod u milionima eura

Dragan Tomić, direktor društva
Marija Veselinović, komercijalni direktor

“Sigma” u ringu sa brojnom konkurencijom

Zahvaljujući širokoj ponudi i intenzivnim marketinškim aktivnostima, koje su pratile akcije unapređenja prodaje kroz maloprodajni lanac Metalac i druge kanale, Metalac trade je rastao i u 2019. godini

I preduzeće Metalac Trade, koje postoji 16 godina, ulaže sve veće napore kako bi održalo nivo konkurentnosti u uslovima kad je svaki veliki sistem postao i uvoznik najšireg asortimana roba za kuću. Ukupan prihod od 3,85 miliona eura bio je veći 5% nego 2018., dok je dobit bila u nivou prethodne godine. Direktor Dragan Tomić izuzetno važnim ocenjuje preseljenje trgovačkog i carinskog magacina u prostor nekadašnje konfekcije Rudnik, koju je Kompanija kupila krajem 2018. godine. Ovo

preseljenje, koje se desilo novembra 2019., trebalo bi da donese pune benefite naredne godine, pre svega kad je reč o uštedama u vremenu i ostalim troškovima ovog dela logistike.

Za 2020. godinu Metalac trade je planirao intenzivnije marketinške aktivnosti i ulaganja u pozicioniranost i poznatost širokog programa trgovačke marke “Sigma”, off-line i on-line podjednako.

Jelena Luković, generalni direktor društva
Ivan Čutović, direktor prodaje
Nenad Babić, direktor nabavke

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+15%	+8%	+27%	+37%	+13%
10,9	11,8	15,0	20,5	23,1

Ukupan prihod u milionima eura

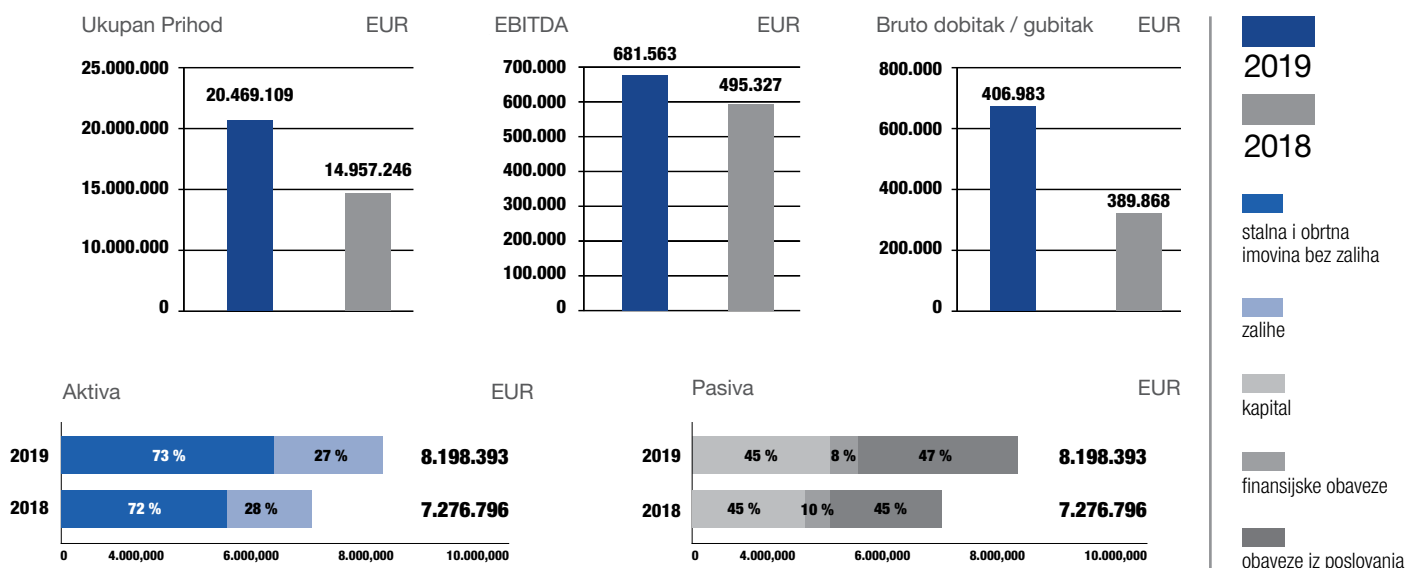

Foto: i Već od prvih jutarnjih sati 14. novembra prve mušterije novootvorene moderne prodavnice u Nevadama čekalo je obilje poklona, posluženje, a svakom 50. kupcu i- torta.

Apsolutni broj jedan

Sa ukupnim prihodom od 23,2 miliona eura Metalac Proleter ponovo napravio dvocifren rast i to za 13,3% u odnosu na prethodnu godinu. Dolazak Lidla, krajem 2019. godine nije bitno uticao na dobro pripremljen najstariji milanovački trgovački lanac, što je potvrdio i veoma izazovan I kvartal 2020. godine. Ovakvom ishodu podjednako je doprinela lojalnost kupaca ne samo u Gornjem Milanovcu već i u Ljigu i Čačku, gde su prodavnice Proleter sve ozbiljnije pozicionirane.

Rast Metalac Proletera evidentan je u svim aspektima – kvalitetu ponude i usluga, broju prodavnica, širenju na okolna tržišta, finansijskom rezultatu. Od aprila 2019. godine otvorena je još jedna, treća po redu prodavnica u susednom Čačku.

Ipak, poseban događaj predstavljalo je novembarsko otvaranje novosagrađene prodavnice u naselju Nevade u Gornjem Milanovcu. Objekat je izgrađen prema svim standardima moderne trgovine, sa preko 220m2 prodajnog prostora i velikim parkingom. Vrednost investicije oko 300 000 eura. Oko 5500 artikala, uključujući i ponudu svežeg mesa, mlečnih prerađevina i toplih peciva, pita i bureka, unapredilo je život ovog dela grada, kroz koji inače prolazi i put za Kragujevac.

Već početkom februara 2020. godine Metalac Proleter je investirao u savremeni maloprodajni objekat u Čačku i povećao broj prodavnica na teritoriji opštine Čačak na četiri. U pitanju je potpuno opremljen maloprodajni objekat površine 200 m2 koji je od samog početka rada pokazao zavidne rezultate.

Metalac Proleter u ovom trenutku ukupno ima oko 4100 m2 prodajnog prostora u kojem radi 245 trgovaca, odnosno 72% od ukupnog broja zaposlenih. Sa početkom vanrednog stanja, marta 2020. godine, Proleter je pokazao koliko je važan Milanovcu i koliko je posvećen svojim sugrađanima, a isti osećaj imali su i građani Ljiga, gde je naše trgovinsko preduzeće dominantno na tržištu.

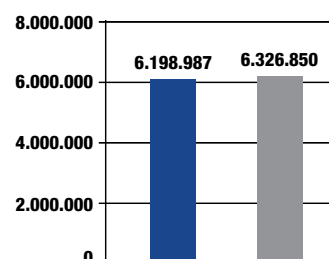
2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
-36%	+106%	+5%	-6%	-2%
3,1	6,4	6,7	6,3	6,2

Ukupan prihod u milionima eura

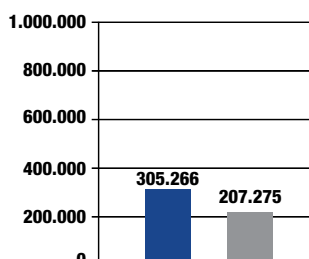
Milan Vujović, direktor društva

Roman Pouljanov, komercijalni direktor

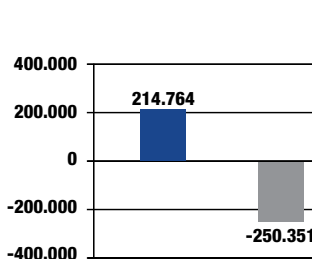
Ukupan Prihod EUR

EBITDA EUR

Bruto dobitak / gubitak EUR

2019

2018

stalna i obrtna
imovina bez zaliha

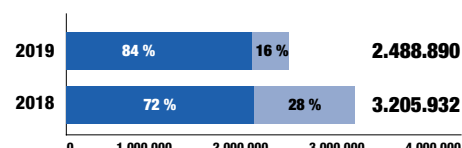
zalihe

kapital

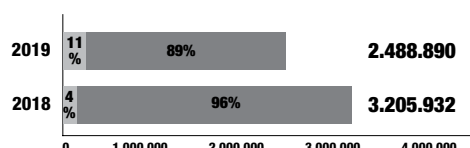
finansijske obaveze

obaveze iz poslovanja

Aktiva EUR

Pasiva EUR

Pad prodaje - rast dobiti

Koncentracija na finansijske tokove, kako bi se zaštitio od obezvređivanja, najkraće je objašnjenje ponašanja Metalčevog preduzeća Metrot u 2019. Razlozi za takvo ponašanje se nisu promenili: neizvesnost, nepredvidivost, nestabilna valuta, pad dohotka stanovništva i produbljivanje krize iz 2018. godine. Tako je direktor Milan Vujović ocenio atmosferu u kojoj je u 2019. poslovalo naše preduzeće

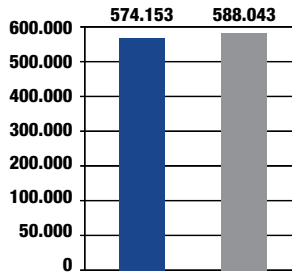
na tržištu Ruske Federacije. To je rezultiralo dobrom razlikom u ceni u odnosu na relativno slabu ukupnu realizaciju. Pritom se značajnim ocenjuje rast učešća kanala internet prodaje na takozvanom market play tržištu, koje skraćuje put između kupovine i naplate i smanjuje rizike valutne nestabilnosti. Konačno, ukupan prihod za 2019. od 6,2 miliona eura, približio se ostvarenju u 2018. godini.

2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
+4%	+50%	+21%	+2%	-3%
0,32	0,48	0,58	0,59	0,57

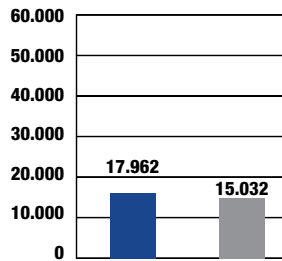
Ukupan prihod u milionima eura

Tatjana Nikolaevna Eremenko,
direktor društva

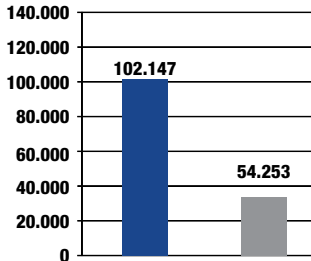
Ukupan prihod EUR

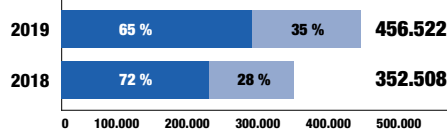
EBITDA EUR

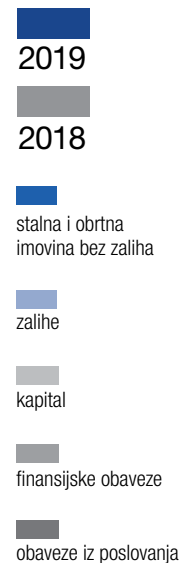
Bruto dobitak / gubitak EUR

Aktiva EUR

Pasiva EUR

Održavanje pozitivnog stanja

Svedeno na minimum zaposlenih i zadatkom da održava prisutnost na tržištu Ukraine u očekivanju boljeg vremena, preduzeće u Kijevu je sa nepunih 600 000 eura imalo ukupan prihod približan ostvarenju u prethodnoj godini i solidan rast dobiti. Ipak, od početka rada 2013. godine, ovo preduzeće praktično nije imalo nijednu normalnu godinu u kojoj bi napravilo snažniji iskorak na ukrajinskom tržištu.

Photo by
Nordwood-themes
on Unsplash

Digitalno na više sinhronizovanih koloseka

Dalji razvoj internet prodaje, održavanje web prezentacija, podrška kupcima putem Kontakt centra i svakodnevna komunikacija sa pratiocima na 12 Metalčevih naloga na društvenim mrežama u regionu – bili su okosnica rada najmlađeg Metalčevog preduzeća u 2019. godini.

Veća ulaganja u kreiranje sadržaja i online promociju, rezultirala su rastom niza parametara. U 2019. na svim web prezentacijama i na internet prodavnici Metalac Marketa bilo je 2,2 miliona poseta i 12 miliona pregledanih strana. Na kraju 2019. broj pratilaca na društvenim mrežama popeo se na 325.000, odnosno 100.000 više za godinu dana.

Za godinu dana rada nove internet prodavnice Metalac Marketa ostvaren je rast prometa od 80%. Tako je market.metalac.com u ukupnom prometu Metalac marketa stigao na 8. mesto od ukupno 54 prodavnice. Ipak, Metalac još uvek najznačajnijim efektom smatra činjenicu da se veliki broj kupaca u off-line kanalu prethodno informiše na internet prodavnici. Sa ovom pretpostavkom,

koja je dokazana i eksternim istraživanjem, Metalac digital je u 2019. radio na realizaciji projekta internet prodavnica za Crnu Goru i Hrvatsku koje će početi sa radom u 2020. godini

Kontakt centar Metalca, uz podršku CRM software-a Bitrix24, imao je u 2019. preko 14.000 ulaznih poziva i mail-ova sa učešćem od oko 35% u ukupnoj online prodaji. Bitrix platforma sada ima 270 internih korisnika, uključujući i sve prodavnice Metalca u Srbiji, Crnoj Gori i Hrvatskoj. Pored podrške za kontakt centar, Bitrix se koristi i kao alat za saradnju i razmenu informacija unutar i između preduzeća, i kao project management alat. Plan je da se objedine kontakt centri za Srbiju, Hrvatsku i Crnu Goru.

SLEDI INTEGRACIJA PODATAKA O KORISNICIMA

Vojin Vukadinović,

izvršni direktor za razvoj,
digitalne komunikacije, IT i marketing.

Nakon optimizacije nastupa na društvenim mrežama u regionu, otvaranja novog kontakt servisa na CRM platformi i nove internet prodavnice Metalac Marketa, u okviru transformacije korisničkog iskustva krenulo se sa pripremama za otvaranje online prodavnica u regionu. Posle iskustva sa e-prodavnicom u Srbiji, koja je unapređena 2019. godine, na redu je ulazak na e-tržište Crne Gore i Hrvatske gde imamo sopstvena preduzeća i istoimene maloprodajne objekte. Obe prodavnice počće sa radom u prvoj polovini 2020.

Takođe, krajem godine se u jednoj od prodavnica Metalac Marketa u Beogradu krenulo sa testiranjem aplikacije za loyalty program. Digitalna kartica je platforma koja kroz jednostavan mehanizam i korisnički interfejs omogućava građenje baze kupaca sa sistemom nagrađivanja i informisanja.

Započet je i projekat online obuke prodajnog osoblja kroz eksterno razvijenu aplikaciju koja omogućava različite forme i vrste obuka, razvijanje prodajnih veština i njihovo prevođenje u standarde trgoviskih lanaca.

Najveći izazov u narednom peroidu biće integracija podataka o korisnicima/ kupcima iz različitih izvora – CRM platforma, online prodaja, društvene mreže, program lojalnosti. Imaćemo tri, za sada, nepovezana "jezera" podataka o B2C korisnicima – marketing baze, podatke o offline/online kupcima, korisničke profile iz CRM-a. Zato je nakon uvođenja i testiranja novih aplikacija, u sledećoj godini zadatak integrisanje i povezivanje podataka u okviru korisničkih profila iz različitih sistema.

POUZDANA INFORMACIONA INFRASTRUKTURA

Povećani kapaciteti postojećeg serverskog okruženja. Instalirana bežična mreža na svim mestima od interesa za poslovnu komunikaciju. Urađena migracija na najnoviju verziju Infor ERP rešenja u svim proizvodnim društvima

Informacione tehnologije imaju izuzetno važno učešće u svim poslovnim procesima u Kompaniji. IT sektor stvara i obezbeđuje više-kompanijsko okruženje i pruža usluge članicama Metalac Grupe, koje doprinose brzom i pravovremenom protoku informacija kao i unapređenju poslovnih procesa. Ovakvim pristupom izgrađena je pouzdana informaciona infrastruktura, koja omogućava siguran i efikasan rad svih servisa, dosledno sprovođenje softverske i hardverske politike na nivou preduzeća i neprekidno stručno usavršavanje. Sveukupno, stvoreni su hardverski i softverski preduslovi da krajnji korisnici, koji se bave razvojem, finansijama, dizajnom, proizvodnjom, trgovinom i pružanjem drugih usluga, svoja zaduženja obavljaju u efikasnom i bezbednom okruženju.

Za sektor IT 2019. je bila posebna jer su povećani kapaciteti postojećeg serverskog okruženja, čime možemo izaći u susret sve većem broju servisa. Instalirana je bežična mreža na svim mestima od interesa za komunikaciju unutar proizvodnog i administrativnog okruženja. Razvoj IT-a je obezbedio najbržu i najjeftiniju uslugu u razvoju i održavanju softvera. Za manje od šest meseci, urađena je migracija na najnoviju verziju Infor ERP rešenja u svim proizvodnim preduzećima.

Podrška svim društvima i zajedničkim ciljevima

Metalac a.d. je na nivou zajedničkih funkcija integrisao sve poslove koji doprinose efikasnosti sistema i optimizaciji troškova, kao i centralizovanom upravljanju značajnim aspektima razvoja svih zavisnih društava i Kompanije u celini. To su razvijanje ljudskih resursa, istraživanje i analiza tržišta, upravljanje korporativnim i brendovima proizvoda i usluga, aspekti društvene odgovornosti, sistem kvaliteta i zaštite životne sredine, razvoj i implementacija informacionih tehnologija, računovodstvo i finansije, logistika, zdravlje i bezbednost zaposlenih... i naravno, upravljanje timovima za razvoj uz koordinaciju razvojnih resursa kompanije. Sve ove funkcije okosnica su rada više sektora odnosno strateških funkcionalnih jedinica, koje od 2016. imaju i sopstveno strategijsko planiranje po BSC metodologiji

Direktori sektora u Metalcu a.d.

Biljana Cvetić
Ljudske resurse i pravo

Nadica Vujić Mitrović
Marketing

Mr Dragan Živanović
Informacione tehnologije

Zoran Kalimančević
IMS i investicije

Milan Đorđević
Računovodstvo, finansije i porezi

Milan Novaković
Poslovne logistike

Jovica Zdravković
Sektora bezbednosti i preventivnog inženjeringa

Sinergija profesionalnih i moralnih normi

Ljudi na prvom mestu

Šta Metalac očekuje od zaposlenih:

Posvećenost poslu
Orijentisanost na kupca i stalni rast
Usmerenost na cilj
Nepriistrasan i korektan odnos unutar kompanije i sa poslovnim partnerima
Otvorenost u komunikaciji
Stalno unapređenje znanja i veština
Orijentisanost na timski rad

Šta Metalac posebno vrednuje:

Odanost kompaniji
Stalno poboljšanje i kreativnost
Inovativnost
Poslovnu odlučnost i preduzimljivost
Lični i poslovni integritet zaposlenog

U hijerarhiji resursa koji presudno utiču na poslovanje Metalca – ljudi su apsolutno na prvom mestu. U skladu sa takvim sistemom vrednosti, i naravno, Kolektivnim ugovorom, ugovorima o radu, odlukama Fondacije Metalac itd, Kompanija na više načina iskazuje svoju odgovornost i posvećenost zaposlenima.

- Prosečna zarada zaposlenih je iznad proseka Republike i značajno iznad proseka grane.
- Garancije da se nivo zarada zaposlenih usklađuje sa indeksom troškova života povećanim za realan rast u skladu sa rezultatima poslovanja i rastom bruto društvenog proizvoda.
- Svim radnicima se isplaćuju radničke, a rukovodiocima menadžerske premije.
- Sva deca zaposlenih koja su redovni studenti dobijaju stipendiju od Metalca - ukupno 161 student fakulteta i viših škola, 26% više nego u 2018.
- Napomena: *stipendisti po konkursu: studenti Mašinskog fakulteta (8), Tehnološko-metalurškog fakulteta (3), FON-a (2) i Elektronskog fakulteta (1).
- Novogodišnji paketići deci zaposlenih uzrasta od 2 do 12 godina.
- Svaki radnik za rođenje deteta dobija iz Fondacije Metalac vrednosnu čestitku u iznosu od 1000 evra za prvo dete, i za po 1000 više za svako sledeće.
- Svakom radniku su na raspolaganju lekar, medicinska sestra i stomatolog u ambulanti u okviru Poslovnog centra.
- Solidarna i finansijska pomoć zaposlenom u slučaju smrti člana uže porodice.
- Solidarna pomoć porodici u slučaju smrti zaposlenog.
- Solidarna pomoć zaposlenom u slučaju elementarne nepogode.
- Pomoć zaposlenom iz Fonda za prevenciju i rekreativni odmor zaposlenih.
- Stipendija tokom redovnog školovanja deci preminulih radnika.
- Uslovi za kontinuirano unapređenje i usavršavanje.
- Dobrovoljno dodatno penziono i drugi vidovi osiguranja za 550 zaposlenih.
- Pravo na jubilarnu nagradu.

Upravljanje karijerama i liderskim potencijalima

Proces upravljanja karijerama zaposlenih identifikuje i razvija talente sa visokim razvojnim potencijalom i buduće menadžere, u skladu sa obostranim ciljevima. Krajnji ishod je povećanje zadovoljstva poslom i posvećenosti Kompaniji.

U 2019. godini je realizovan Total Assessment projekat, u okviru kojeg je izvršena evaluacija ukupno 134 zaposlena sa VSS. Na osnovu obrade i integracije rezultata dobijenih u okviru pismenog dela procene i usmenog intervjua, svi kandidati su prema proceni potencijala svrstani su u nekoliko kategorija. Vrednovani su liderski potencijali, potencijali za učenje i razvoj, za upravljanje konfliktima, za timski rad i otpornost na stres. Za kompaniju je svakako značajno da je evaluacija pokazala prilično uravnoteženu zastupljenost dominantnih liderskih stilova, kao i da

čak 38% testiranih ima izražene, ili više prosečne kompetencije za rukovođenje.

Total assesment vrednovanje je, u svakom slučaju, pokazalo koje su jake strane svakog pojedinca i koji je prostor za dalje unapređenje kroz edukacije, promenu radnog mesta i slično. Takođe, u 2020. godini započinje standardizovano upravljanje učinkom kod svih zaposlenih sa visokom stručnom spremom, koje će se dalje širiti i na zaposlene sa nižim stepenom stručne spreme.

Stotine sati za nova znanja i veštine

Medju 2.200 zaposlenih njih 220 ima fakultetsko obrazovanje a još 135 je sa višom školom. Reč je o stratezijski najvažnijoj armiji diplomiranih ekonomista; inženjera mašinstva, tehnologije, hemije, elektrotehnike, organizacionih nauka, industrijskog i grafičkog dizajna i drugog visokostručnog profila. Praksa njihovog stalnog usavršavanja obuhvata edukacije na svim nivoima proizvodnog i poslovnog procesa i svim nivoima stručnosti. Na samom vrhu po značaju su znanja vezana za stratezijski menadžment, upravljanje projektima i rizicima. Neke oblasti su, pak, već tradicionalno obavezne za većinu menadžera jer se smatraju neophodnom poslovnom pismenošću, kao recimo: informacione tehnologije, timski rad i upravljanje projektima, principi i veštine poslovne komunikacije, razvijanje kreativnosti itd.

Individualne menadžerske obuke organizuju se u okviru Mokrogorske škole po programu General Management Program i Mokrogorski Executive Master of Business Administration. Takođe, realizovan je znatan broj individualnih obuka za zaposlene iz oblasti tehničkih

i komercijalnih poslova, a zaposleni u maloprodajnim lancima prolaze edukaciju i trening o ključnim aspektima prodaje.

Uz uobičajene programe, značajano mesto poslednjih par godina imale su konferencije i forumi posvećeni elektronskoj trgovini, digitalnom marketingu i digitalnoj komunikaciji, veštačkoj inteligenciji i tehnologiji sutrašnjice, komunikaciji u doba robotike, dualno-karijerne orijentaciji...

Menadžeri i većina zaposlenih su familijarni sa Six Sigma, Kaizen Lean 5S, WCM - World class manufacturing, Warehouse Management System (WMS), a zavisno od dela procesa, organizuju se usavršavanja u oblastima kao što su: sistem energetskog menadžmenta; 3D kao format budućnosti, zelena ekonomija i druge. U duhu promena poslovanja koje donosi primena digitalnih tehnologija, i u 2019. godini funkcionalni su i Laboratorije, kao inovacioni centar koji okuplja mlade menadžere iz proizvodnje, prodaje, podrške i to iz svih preduzeća Metalac Grupe.

**...STRATEGIJSKO PLANIRANJE - LIDERSTVO I STRATEGIJA -
PREZENTACIONE VEŠTINE - VEŠTINE VERBALNE KOMUNIKACIJE -
WORLD CLASS MANUFACTURING (WCM) - BEZBEDAN I ZDRAV RAD
PREVENTIVNIM MERAMA - REAGOVANJE U VANREDNIM SITUACIJAMA -
POSLOVNA POLITIKA I BIZNIS PLAN - RIZICI I PRILIKE PREMA ZAHTEVIMA
STANDARDA SRPS - OBUKA ZA INTERNE PROVERAVAČE - PLANIRANJE
KVALITETA PROIZVODA (APQP) - ODOBRAVANJE PROIZVODNJE DELA
(PPAP), STATISTIČKO UPRAVLJANJE PROCESIMA (SPC) - ANALIZA SISTEMA
MERENJA (MSA) - FINASIJSKI KONTROLING - VIVALDI FORUMI - GENERAL
MANAGEMENT PROGRAM (GMP) - BRAND FORUM FMCG - MARKETING
MENADŽMENT - UPRAVLJANJE PROJEKTIMA – MEMBA - WORLD CLASS
MANUFACTURING (WCM) - TEHNIKE PRODAJE - STATISTIČKO UPRAVLJANJE
PROCESIMA - DIGITALNA TRANSFORMACIJA - ELEKTRONSKA TRGOVINA...**

Vukadinović o lekcijama koje se ne uče u školi

Zašto i kako je Metalac opstajao dok su drugi propadali?! Šta zaista znači kad kažemo da je suština svakog uspeha u ljudima?! Zašto su teška vremena najbolja za velike odluke?

Analitičkim pogledom unazad, predsednik Kompanije Dragoljub Vukadinović se na samom kraju 2019. godine obratio velikom skupu sa više od stotinu visokoobrazovanih kadrova. U uverenju da svi menadžeri, a posebno mlađe kolege treba da znaju šta je Metalac učinilo dobrim izuzetkom u lošim vremenima, Vukadinović je izložio specifične faze razvoja, a posebno

neke od presudnih momenata, važne za sveukupnu poslovnu kulturu, sistem vrednosti, i zdravo ponašanje i preduzimljivost zaposlenih. Tako je svojih 45 godina staža u Metalcu, od kojih 30 na njegovom čelu, još jednom na sebi svojstven način pretvorio u svojevrsnu lekciju koja se ne uče u školi.

Akaderske večeri za prijatelje Metalca

Nastavljajući praksu druženja sa stvaraocima koji su elita u kulturi, nauci, biznisu, sportu... Metalac je početkom decembra, na zadovoljstvo oko stotinu slušalaca, ugostio Prof. dr Miodraga Zeca, profesora ekonomije na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Izvrstan predavač, mudar, duhovit, dobronameran čovek, profesor Zec je ovom prilikom govorio na temu "Koncepti razvoja, mitovi i legende". Polazeći od pretpostavke da se "najelementarnije stvari najteže shvataju", njemu svojstvenim jednostavnim jezikom dotakao osnovnih principa koji razlikuju demokratska i autokratska društva, kao i odlučujućeg uticaja sistema za razvoj ili sputavanje pojedinaca i organizacija. U

pratnji domaćina, profesor se kroz šetnju kompanijom upoznao sa najvažnijim aspektima njenog poslovanja.

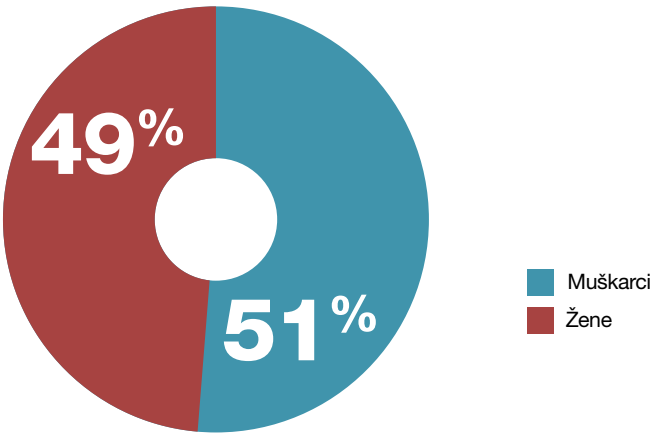
Samo mesec dana kasnije Metalčev gost je bio Prof. dr Darko Tanasković, islamolog svetskog ugleda, filolog orijentalista, univerzitetski profesor, književnik i prevodilac, diplomata... "Srbi između religije i nacije" – bila je tema predavanja koje je za menadžere Metalca i njihove goste, u Poslovnom centru održao ovaj izuzetni intelektualac, ali i čovek velikih zasluga i integriteta.

Druženje sa Metalcem profesor Tanasković je iskoristio i za obilazak istorijskih znamenitosti rudničko-takovskog kraja.

Trećina radnika u starosnoj dobi 30-40 godina

Polna struktura
31.12.2019

Na kraju 2019. godine Metalac je imao 2.181 radnika. Prosečna starost zaposlenih je 42,6 godina. Čak trećina zaposlenih pripada starosnoj grupi od 30-40 godina. Zastupljenost polova u ukupnom broju zaposlenih je skoro 50:50%. Visoko obrazovanje ima 10% odnosno 217 zaposlenih.

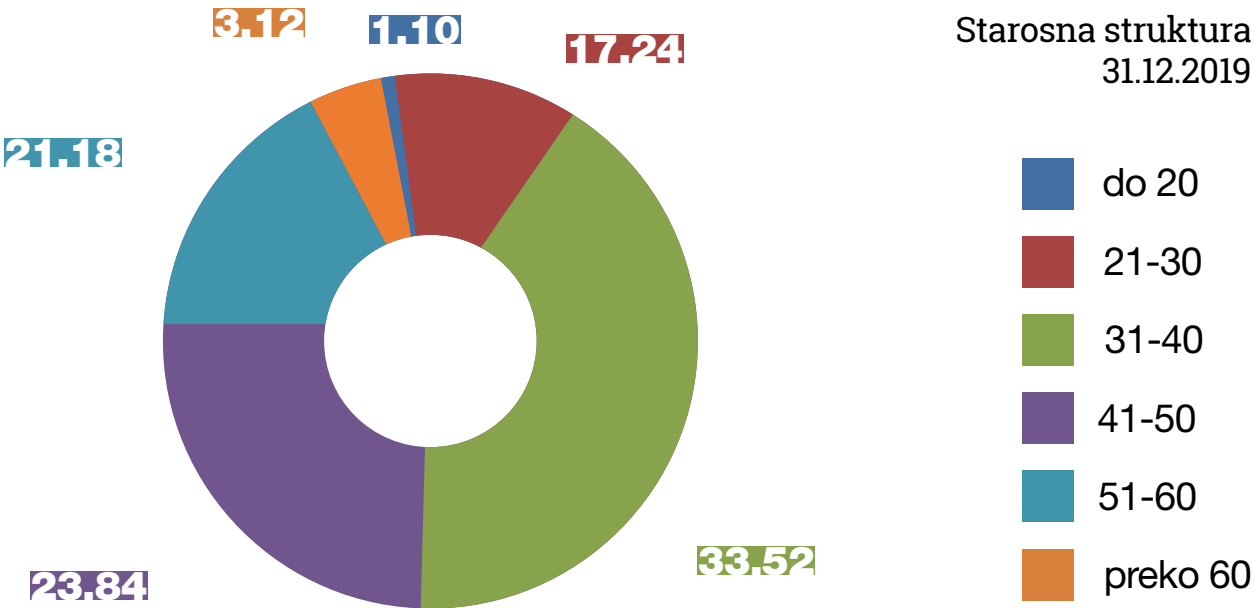

Kretanje broja zaposlenih Metalac grupa

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1525	1493	1558	1686	1709	1757	1942	2006	2133	2149	2181

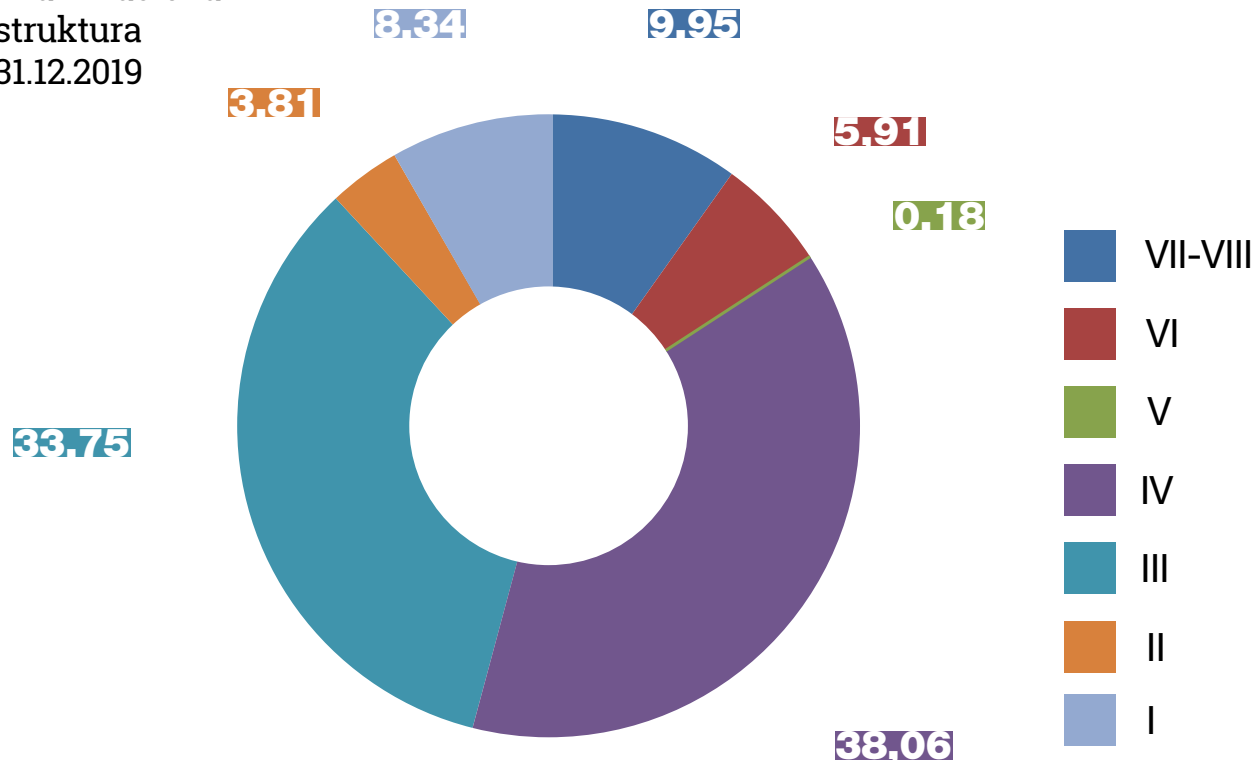
Starost	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	60+	total	%
Muškarci	20	216	356	231	241	50	1114	51,08
Žene	4	160	375	289	221	18	1067	48,92
Ukupno	24	376	731	520	462	68	2181	100

Starosna struktura
31.12.2019

Kvalifikaciona struktura 2019.	Stručna sprema	VIII	VII2	VII1	VI	V	IV	III	II	I
	Broj zaposlenih	1	2	214	129	4	830	736	83	182

Kvalifikaciona struktura 31.12.2019

Samostalni sindikat partner sa 1550 članova

Samostani sindikat je u proteklih pet godina porastao na 1550 članova krajem 2019., čime je ova organizacija postala jedini reprezentativni sindikat u Kompaniji

Sudeći po mišljenju predsednika reprezentativnog sindikata u Metalcu Dušana Vukovića, objašnjenje za ovako veliki skok broja članova bi moglo biti naizgled jednostavno: “povlačili smo prave poteze u interesu članstva”.

Koji se to potezi mogu izdvojiti? Najpre, trogodišnja saradnja sa zdravstvenim ordinacijama, zahvaljujući kojoj je veliki broj naših koleginica po povlašćenim uslovima obavio ginekološke preglede i preglede grudi. Takođe, više od 300 radnika je sa svojim porodicama koristilo usluge rehabilitacije i preventivnog oporavka u banjama Srbije, što značajno podiže radnu sposobnost i motivaciju. Saradnja Sindikata sa predstavnicima lekovitih centara u ovim banjama je na zavidno visokom nivou, što naši radnici lako zapažaju po kvalitetu tretmana i usluga koje su im dostupne .

Sopstvenim pozajmicama i korišćenjem sredstava Kase uzajamne pomoći radnicima je dostupna beskamatna pomoć na deset i više rata. Osim toga, u skoro svim trgovinama im je omogućeno da kupuju na rate.

Samostalni sindikat prati Kompaniju u aktivnostima kroz Fondaciju Metalac pa tako za svako novorođeno dete izdvaja po 15.000 dinara. Već drugu godinu ova organizacija pomaže i djacima prvacima, darivanjem školskog ranca sa priborom i sveskama.

U narednom periodu Sindikat će nastojati da u dijalogu sa poslodavcem popravi standard radnika kroz povećanje zarada, a prema realnim okolnostima koje ne bi ugrozile rad Kompanije.

POHVALE ZA FUNKCIONISANJE INTEGRISANOG MENADŽMENT SISTEMA (IMS)

Nakon godinu dana tranzicije, u Metalcu je sredinom 2019. uspešno okončan nadzorni audit po standardima ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015. Sedmočlani tim proverivača TMS CEE, koji je partner TÜV SÜD AG, obavio je kontrolu integrisanog menadžment sistema u proizvodnim društvima i Metalcu a.d. Novim sertifikatom napravljen je još jedan značajan iskorak na kraju šeste decenije Metalčevog postojanja. Potvrdilo se, kako je svojevremeno ocenio sertifikacioni tim, da je Metalac ovaj posao uradio veoma uspešno pre svega zato što je strategijskim planiranjem u prethodnim godinama stekao dobru praksu u realnom sagledavanju konteksta organizacije, unapređenju i dokumentovanju procena rizika i prilika i razumevanja potreba svih relevantnih zainteresovanih strana

Redovan eksterni audit Integrisanog menadžment sistema ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015 izvršen je u junu 2019. U toku godine su uradjena još dva eksterna audita u Metalac posudju i jedan u Metalac bojleru, na kojima su postignuti odlični rezultati.

Početkom juna Metalac Print je takođe uveo FSC standard (Forest stewardship council – Savet za upravljanje šumama). Tako se naš proizvođač kartonske ambalaže i formalno uključio u odgovorno rukovanje šumama koje podrazumeva plansku seču šuma, sprečavanje ogoljenja zemljišta i raseljavanje lokalnog stanovništva usled seče šuma, zabranu korišćenja genetski modifikovanih stabala. FSC je danas prisutan

u više od 50 zemalja sveta.

Kompanija Metalac a.d. je inače, još 1995. godine započela saradnju sa internacionalnim sertifikacionim telom TÜV SÜD, kao jedan od prvih klijenata na ovim prostorima. Za to vreme, mnogo puta Metalac je dobio ozbiljne komplimente za doslednost i napredak u poštovanju standarda kvaliteta i zaštite životne sredine.

Za takvu posvećenost usledio je poziv na Konferenciju Evropske asocijacije kvaliteta u Lisabonu oktobra 2019., na kojoj je izlaganje imao generalni direktor Aleksandar Marković.

METALAC I KULTURA UPRAVLJANJA KVALITETOM NA KONGRESU U LISABONU

Na Kongresu Evropske asocijacije kvaliteta, održanom u oktobru u Lisabonu, koji je okupio oko 600 učesnika iz 50 zemalja, jedan od izlagača bio je i generalni direktor Metalca Aleksandar Marković. Prezentacija na temu "Uticaj upravljanja kvalitetom na poslovanje kompanije Metalac" bila je posvećena svim aspektima kvaliteta i njegovom uticaju na model rada i konkurentnost naših proizvoda. Domaćin sledećeg kongresa, sredinom 2020. godine biće grad Beograd.

Politika Kompanije u oblasti kvaliteta i zaštite životne sredine obezbeđuje očuvanje životne sredine kroz proizvodnju zdravih proizvoda, podizanje ekonomičnosti u potrošnji materijala, energije i drugih prirodnih resursa, smanjenje štetnog otpada, poštovanje zakonskih zahteva i propisa primenljivih na proizvode, životnu sredinu i druge segmente poslovanja. Politika zaštite životne sredine obezbeđuje i internu i eksternu komunikaciju sa zaposlenima i svim zainteresovanim stranama, uvećanje kapitala, zaposlenima sigurnost i bezbednost na radu i rast standarda, a okruženju dobrog komšiju i, koliko je moguće, pomagača u društvenim potrebama i aktivnostima.

Pod kontrolom 57 ekološki važnih parametara

Smanjenje nivoa potrošnje vode, struje i gasa; prikupljanje i razvrstavanje otpadnog materijala, koji se potom plasira na mesta na kojima može da se ponovo upotrebi, čuvanje šuma... samo su neki od aspekata o kojima Metalac odgovorno i merljivo vodi računa. Zato se u Kompaniji, koja ima pet proizvodnih društava, posebna pažnja poklanja nabavci sirovina. Izražena je težnja da se u procesu proizvodnje u najvećoj meri koriste prirodne sirovine kao i da se sirovine, koje su se nekada koristile, zamene drugim vrstama, koje sadrže manje štetnih materija.

Imperativ unapređenja kvaliteta otpadnih voda

Svih 10 godina, od puštanja u rad sistema za prečišćavanje otpadnih voda, kvalitet ispuštene vode u gradski kolektor, potpuno zadovoljava zahteve za ispuštanje otpadne vode bez incidentnih situacija. Tretirana voda se delimično koristi kao tehnička za pranje opreme i pogona. Cilj je da se ukupna količina tretirane vode recirkulacijom vrati u proces umesto u kolektor. Ispitivanje tehnoloških otpadnih voda vrši se 4 puta godišnje. Kontrolišu se 20 parametara. U

poslednjoj deceniji u najvećem broju merenja nisu bila zabeležena odstupanja bilo kog parametra. Ukupni troškovi tretmana tehnoloških voda i zbrinjavanja emajlnog otpada sada iznose oko 120.000 eura godišnje.

U 2019-oj je urađena rekonstrukcija hidrantske mreže u magacinu sirovina kao i zamena regulatora pritiska što je dovelo do smanjenja potrošnje vode za 8,2%...

Selekcija, klasiranje i recikliranje

Od 2007. Metalac je jedan od prvih potpisnika projekta Centra za čistiju proizvodnju Srbije koji je nastao na inicijativu Organizacije UN za industrijski razvoj (UNIDO) i resornih ministarstava. Svim procesima se kontinuirano upravlja prema zakonskim propisima i

standardima Integrisanog menadžment sistema. Tako se u Metalcu sve količine dekapiranog lima, plastike, kartona, papira, uključujući i ambalažni otpad šalju na ponovnu preradu.

Kao značajnija dostignuća u oblasti zaštite životne sredine u 2019. godini izdajamo

Svi otpadni materijali su selektovani u 26 kategorija, za koje se vrši kontinuiran proces prikupljanja, skladištenja i zbrinjavanja kod ovlašćenih operatera (Metalac Holding).

Metalac inko

- zamena štetnog materijala metilen hlorida sa dioxalomom
- smanjenje potrošnje smole za 22%

Metalac print

- smanjenje potrošnje etil acetata za 16,6%
- smanjenje potrošnje krpa za pranje za 26%

Metalac bojler

- smanjenje utroška el.energije po kilogramu proizvoda za 8%

Metalac posuđe

- smanjenje utroška rečne vode za 39,9%
- smanjenje potrošnje sumporne kiseline za 30%

Znatno manje komunalnog otpada

Nakon sedam godina kontinuirane primene plana unapređenja upravljanja komunalnim otpadom - u kontejneru za komunalni otpad više se praktično ne mogu naći korisne sirovine poput papira, papirnih

ubrusa, kartona, kartonske i plastične ambalaže, plastičnih i streč folija, pet ambalaže, limenki i konzervi od hrane. Ovim aspektom zaštite životne sredine, Metalac se planski intenzivno bavi od 2013. godine

Emisije štetnih i opasnih materija ne prelaze granične vrednosti

Merenja emisije štetnih i opasnih materija u skladu sa važećim zakonskim i drugim regulativama od strane Zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika – Novi Sad, rade se svake godine još od 1994. godine i u kontinuitetu

pokazuju da emisija iz izvodnih kanala tehnoloških i energetskih emitera NE PRELAZI granične vrednosti tako da zavisna društva i Metalac a.d. Gornji Milanovac svojom aktivnošću NE UGROŽAVAJU životnu sredinu.

Upravljanje ambalažnim otpadom

Zavisna društva Metalca a.d. u kojima se generiše ambalažni otpad (Posuđe, Print, Inko, Bojler i Trade), iskoristila su zakonsku mogućnost i svoju obavezu upravljanja ambalažnim otpadom prenela na operatera »Sekopak« iz Beograda, potpisivanjem pojedinačnih ugovora. Time su stvoreni uslovi za sticanje prava na

znak "ZELENA TAČKA" (Der Grüne Punkt DSD AG).

Ispunjen je nacionalni cilj upravljanja ambalažom i ambalažnim otpadom koji je iznosio 60% što podrazumeva sakupljanje ambalaže i ambalažnog otpada, ponovno iskorišćenje i reciklažu.

Fondacija Metalac

HEROJI NOVOG VREMENA!

Čak tri priznanja uručena su Metalcu u 2019. godini za projekat Fondacije Metalac “Za budućnost rastemo zajedno”. Najpre su stigli Nacionalno priznanje za društvenu odgovornost “Đorđe Vajfert” i priznanje “Prijatelj porodice”. A onda, sredinom oktobra 2019., na Svetskom kongresu preduzetnika u Skoplju, naš projekat je dobio i prvo priznanje na regionalnom nivou “Investicija za čoveka”. Tokom 14 godina postojanja (2006-2019) Fondacija je sa preko 700 000 eura nagradila rođenje skoro 700 beba.

Photo by
George Hiles
on Unsplash

Poslednje priznanje uručeno je Metalcu sredinom oktobra u Skoplju, ponovo za akciju Fondacije Metalac “Za budućnost rastemo zajedno” i to u konkurenciji projekata iz 23 zemlje Srednje i jugoistočne Evrope. U saradnji sa Svetskim kongresom poduzetnika, a pod pokroviteljstvom Vlade Republike Severne Makedonije, nagradu pod nazivom “Investicije za čoveka” došla je u ruke predsednika kompanije Dragoljuba Vukadinovića. Cilj ovog projekta je promocija najboljih investicija za održivi razvoj u Srednjoj i jugoistočnoj Evropi kao skretanje pažnje na kompanije koje svoj održivi rast i razvoj temelje i na investiranju sopstvenog kapitala i ideja u razvoj i dobrobit zajednice. Zato i jesu heroji novog vremena.

Nekoliko meseci ranije, Metalac je u konkurenciji 35 velikih kompanija, svrstan među pet najboljih na nacionalnom nivou u oblasti društvene odgovornosti.

Nacionalne nagrade “Đorđe Vajfert” uručene su u Privrednoj komori Srbije, a titulu apsolutno najboljeg ovoga puta je poneo Tarkett d.o.o

Nepunih mesec dana kasnije, 21. juna, ministarka Slavica Djukić Dejanović je generalnom direktoru Aleksandru Markoviću uručila i najviše priznanje “Prijatelj porodice”. Ovu nagradu je prvi put dodelila PKS u saradnji sa kabinetom Ministarke zadužene za demografiju i populacionu politiku i uz podršku istoimenog Saveta Vlade Srbije. U akciji “Prijatelj porodice” učestvovala su 24 kompanije, a koliko je svaka od njih svojim aktivnostima dala dobar primer stvaranju porodično prijateljskog okruženja, ocenjivao je žiri u kome su bili predstavnici PKS, resornog kabineta ministarke, Ministarstva za rad, Ministarstva privrede, RTS-a i Fondacije Novak Djoković.

U JUBILARNOJ GODINI REKORD - 70 METALČEVIH BEBA

Čestitke uručio Aleksandar Marković, generalni direktor Metalca i predsednik Fondacije. Sa tribina Hale Breza aplaudiralo 2500 dečaka i devojčica, koji su od Metalca takođe dobili novogodišnje pakete. Takodje, u jubilarnoj godini Kompanije, još oko 400 novorođenčadi sa područja opštine Gornji Milanovac dobilo je na poklon vaučer na 10.000 dinara, pelene i set posuđa za decu. Sveukupno, svim ovim aktivnostima Metalac je u 2019. u najmlađe Gornjomilanovčane uložio skoro 200 000 eura i tako nastavio da pomaže napore društvene zajednice u borbi protiv bele kuge i osnažuje svoje mlade kadrove da zasnivaju porodicu..

Četrnaestu godinu zaredom Kompanija, sindikat i Fondacija Metalac priredili su krajem decembra još jedan veličanstven događaj, koji poslednjih godina puni tribine gradske Hale »Breza« u Gornjem Milanovcu. Poslednje četiri godine nagrade za novorođenu decu su 1000 eura za prvo, 2 000 za drugo, 3.000 za treće i tako redom, po hiljadu više za svako sledeće dete rođeno u porodicama radnika Kompanije Metalac. Tako je i ovog puta u samo jednom danu za 70 beba uručeno više od 110 000 eura.

Bebe je sa tribina pozdravilo 2.500 mališana sa roditeljima. Radovala su se ne samo deca zaposlenih u Metalcu, već i mališani iz svih vrtića i obdaništa,

kojima Kompanija već više godina takođe poklanja novogodišnje pakete.

Inače, povodom jubilarnih 60 godina postojanja, Metalac je u 2019. darivao i svaku bebu rođenu u porodicama stanovnika opštine Gornji Milanovac, bez obzira gde su se rodile. Poklone su dobile i sve majke koje nisu sa područja naše opštine, ali su se porodile u porodilištu u Gornjem Milanovcu. Svako novorođenče je od Fondacije dobilo vaučer od 10 000 dinara, paket pelena i set posuđa za decu „Mini m – da porasteš zdravo“. Na ovaj način ukupno je nagrađeno gotovo 400 beba.

Povodom jubileja pokloni za 400 najmlađih Mišanovčana

U poseti Jovanki Ilić iz Gornjeg Milanovca: prvi poklon otišao malom Novaku, kojeg su sa radošću dočekali i brat i sestra, već tinejdžeri. Poklon uručili generalni direktori Metalca i Proletera Aleksandar Marković i Jelena Luković.

Kompanija je ostala dosledna ulaganju i podršci razvoju sporta. U okviru klubova Sportskog društva „Metalac“ takmiči se više od 600 sportista, među kojima veliki broj osnovaca i srednjoškolaca, što je više od polovine svih sportista u opštini Gornji Milanovac. Kompanija je donator Fudbalskom klubu „Metalac“, Klubu malog fudbala „Kolorado“, Kuglaškom klubu „Metalac- Inox“, Šahovskom klubu „Metalac-Takovo“, Muškom odbojkaškom klubu „Metalac-Takovo“, Ženskom rukometnom klubu „Metalac-Gornji Milanovac“, Rukometnom klubu „Omladinac“. U 2012. godini završena je izgradnja modernog evropskog stadiona sa 4.500 mesta, za potrebe sportista i svih građana Gornjeg Milanovca i Fudbalskog kluba „Metalac“.

Podsećanje na proslavu jubileja 60 godina Metalca, koja je obeležila 2019. godinu, ostavili smo za kraj ovog izdanja MGM reporta, sa željom da napravimo prostor optimizmu, bez obzira što je već sada, nadomak Uskrsa 2020., pandemija covida19 nametnula loše prognoze. Ipak, opšte poznato je da u svakom zlu ima nečeg dobrog – zar ne?!

Tajna uspeha su ljudi

Povodom 60 godina postojanja, Metalac je 4. aprila 2019. u Gornjem Milanovcu okupio više od 400 partnera iz Srbije, regiona i sveta. Na svečanoj akademiji uručene su Statuete "Za godine vernosti" zaslužnim pojedincima, a potom i istoimene plakete zaslužnim kompanijama. Već 5. aprila, na tri lokacije, Kompanija je organizovala veliko slavlje za 1 500 radnika, a njih 38 dobilo je takođe Metalčevu jubilarnu Statuetu.

„Tajna uspeha su ljudi, zaposleni u Metalcu koji vole ovu kompaniju i koji su posvećeni radu. Nikada se nismo delili već smo se uvek oslanjali na sopstvene snage... Ja sam samo kormilar broda u kome svi zaposleni veslaju prema željenom cilju“... rekao je na jubilarnoj svečanosti predsednik Kompanije Dragoljub Vukadinović..

Sedmero posebno zaslužnih pojedinaca čije su kompanije, ili lična posvećenost, doneli zajednički uspeh i čvrsto utemeljena partnerstva, dobilo je najviše kompanijsko priznanje – Statuetu za godine vernosti. Priznanje je uručio predsednik Kompanije Dragoljub Vukadinović.

Mladen Milanović,

vlasnik više kompanija, a za Metalac najvažnije Tržnica- Banja Luka

Stojan Bilbija,

vlasnik firme Unitehna-Banja Luka

Serge Tumeo,

vlasnik firme CIS - Francuska

Vidosava Vida Džagić,

pomoćnik direktora Privredne komore Beograd

Prof. Dr Goran Pitić,

Redovni profesor i predsednik Saveta Fakulteta za ekonomiju, finansije i administraciju (FEFA).

Алексей Владимирович Красовский,

vlasnik firme Posuda Centar- Novosibirsk

Marijana Ovčar,

Vlasnica firme „Slem“- Slovenija

- Naše vrednosti su poštenje, poštovanje, poverenje i posvećenost i to je ono što nas sve drži zajedno. Mi smo porodica a kad to kažem mislim ne samo na zaposlene, već i na sve vas koji ste se odazvali pozivu da sa nama podelite ovako značajan trenutak. Među vama vidam partnere sa kojima radimo i 40 godina. Vidim ovde drugu, treću generaciju naših kupaca, naših dobavljača. Vi ste takođe deo porodice, - rekao je Aleksandar Marković, koji je uručio Plakete zaslužnim kompanijama.

COCA COLA HBC SRBIJA

Plaketu je primio Nebojša Jovanović, Shopper marketing leader

DELHAIZE SRBIJA

Plaketu je primio Filipos Nanopolus, direktor marketinga

HBIS Group Serbia Iron & Steel, Smederevo

Plaketu je primio Zhao Jun, generalni direktor HBIS Srbija

MAREKS TRADE iz Praga

Plaketu je primio Zoran Marjanović, vlasnik i direktor

MUURLA DESIGN iz Finske

Plaketu je primio Jussi Makinen iz Muurla Design marketing tima

GRAND PROM Beograd

Plaketu je primio Andrej Bele, generalni direktor Grand kafe

MIKOM Beograd

Plaketu je primio vlasnik firme Mišo Arsenijević

DIS Krnjevo

Plaketu je primio Ivan Šuleić, generalni direktor

Domaći trgovački Lanac DTL Srbija

Plaketu je primio direktor Obrad Popović

PROFAS Celje

Plaketu je primio Ivan Pristovšek

KUKUNEŠ STUGA

Plaketu je primio Risto Kukuneš, vlasnik firme

DUNAV OSIGURANJE

Plaketu je primio Mirko Petrović, generalni direktor

ART TRADE GROUP

Plaketu je primio Arber Ismaili, vlasnik firme

PREDUZEĆE PETROVIĆ Gornji Milanovac

Plaketu je primio Zoran Petrović, vlasnik firme

ES KOMERC PRIJEPOLJE

Plaketu je primio Senad Jusović, vlasnik i direktor

TRNAVA PROMET Kragujevac

Plaketu je primio direktor Zoran Vukićević

PRODUKTCOOP

Banja Luka Plaketu je primio Vojislav Petković, vlasnik firme

KIM TEK

Plaketu je primio Vladimir Matijević, generalni direktor

GORENJE

Plaketu je primio Gregor Gržina, generalni direktor

ALFA Vranje

Plaketu je primio Goran Kostić, generalni direktor

RADNICI METALCA ZVEZDE JUBILEJA

Oni su zaista bili glavni junaci. Radnici iz proizvodnih pogona, imenom i prezimenom i ličnim stavom o poslu i životu, bili su metafora kompanijskog sistema vrednosti i jubilarnog slogana "Znamo se". Njihovim porukama i portretima, najpre na kalendarima a potom na jubilarnoj izložbi njihovim vrsnim nastupom u TV spotovima i, konačno, spektakularnim pojavljivanjem na sceni Svečane akademije 4. aprila – želeli smo da pokažemo zašto verujemo sa su najveća snaga i mera uspeha – LJUDI.

»Niko nam drugi neće završiti posao nego mi sami i zato se moramo osloniti na sopstvene snage«... Nebrojano puta je u Kompaniji izgovorena ova rečenica svih teških godina, a niko se više i ne seća da je bilo lakših! Ko su ti ljudi! Zašto su tako izdržljivi i posvećeni? Tvrda sorta.

Metalac je počeo sa 30-ak zanatlija i stigao do 2.200 zaposlenih. Svaki deseti ima fakultetsku diplomu. Među njima, jedan doktor nauka, dva magistra, 70 diplomiranih i 125 nženjera mašinstva, tehnologije, hemije, elektrotehnike, programiranja... skoro 100 diplomiranih ekonomista i još oko 50 stručnjaka različitih profila... i svi uče i usavršavaju se. To se u Metalcu podrazumeva.

Nešto se u životu, ipak, uči malo drugačije, a najviše i najbolje se uči na primerima. Poslednjih 30 godina svi Metalčevi rukovodioci razvijali su se na istim načelima. Dobar menadžer je najpre čovek kome se veruje, prvo mu moraju verovati oni kojima rukovodi, a potom i oni sa kojima deli svakodnevicu na tržištu.

Zaposleni u Metalcu su na vreme shvatili da politiku treba ostaviti van fabričkih kapija, da rešenja nisu u štrajkovima, niti u subvencijama, niti u čekanju da neko drugi završi posao. Zato se Metalčevi radnici prepoznaju po izvrsnom ponašanju, disciplini, razumevanju efikasne organizacije, sistema kvaliteta, društvene odgovornosti. Zato Metalčevi stručnjaci spadaju u veoma cenjene – stručno i moralno.

Radnici Metalca na sceni Svečane akademije povodom 60 godina postojanja Kompanije

ZASLUŽENO SLAVLJE 1.500 RADNIKA METALCA

Povodom 60. rođendana Metalca, zaposleni su slavili 5. aprila u tri restorana u Gornjem Milanovcu. Sveukupno skoro 1 500 ljudi veselilo se u istoj večeri, a u Hotelu Šumadija je za 600 proizvodnih radnika upriličena i svečana akademija. Tom prilikom uručen je i najveći broj Statueta »Za godine vernosti« radnicima koji su svojim radom, istrajnošću i posvećenošću pokazali i više od onog što se podrazumeva u vrednosnom sistemu Kompanije. Statuete su uručili generalni direktor Aleksandar Marković i predsednik Kompanije Dragoljub Vukadinović.

За ново време у коме ћемо сви бити мудрији и бољи људи!

Završavajući MGM report za 2019., godinu ne možemo se oteti utisku koliko je nemoguće pretpostaviti kako će izgledati naredno izdanje ovog revijalnog godišnjeg izveštaja. Ako sada nije moguće predvideti budućnost, moguće je bar poželeti. Zato, na samom kraju, prenosimo Metalčevu poruku partnerima povodom Uskrsa 2020. godine.

20 GODIŠNJI
IZVEŠTAJ
MGM
19 ANNUAL
REPORT

Izdavač:

Zlatna knjiga, Jagodina

Redakcioni odbor:

Aleksandar Marković,
Radmila Trifunović, Nadica Vujić-Mitrović

Dizajn i priprema:

Dizajn studio Metalca
Petar Tešović

Fotografije:

Art photo Marija Piroški,
Simo Marić,
www.unsplash.com

Gornji Milanovac, april 2020.

